

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษา
เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน
ประกอบด้วย

1. แนวคิดเกี่ยวกับประกันคุณภาพการศึกษา
 - 1.1 ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา
 - 1.2 ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา
 - 1.3 หลักการการประกันคุณภาพการศึกษา
2. แนวคิดการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน
 - 2.1 ความหมายของการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน
 - 2.2 หลักการของการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน
 - 2.3 บทบาทหน้าที่ของบุคลากรในการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน
 - 2.4 ปัจจัยสนับสนุนความสำเร็จในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน
 - 2.5 ขอบข่ายการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน
 - 2.6 กระบวนการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน
 - 2.7 ผลลัพธ์ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน
3. แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับรูปแบบ
 - 3.1 ความหมายของรูปแบบ
 - 3.2 ประเภทของรูปแบบ
 - 3.3 องค์ประกอบรูปแบบ
 - 3.4 การสร้างและการพัฒนารูปแบบ
 - 3.5 แนวคิดทฤษฎีระบบ

โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา

การศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา มีประเด็นสำคัญ ดังนี้

1.1 ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา ดังนี้

ละมุล รอดขวัญ (2555, หน้า 36) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ตามมาตรการหรือระบบเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่จะสร้างความมั่นใจ ฟังพอใจและประทับใจแก่ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมว่า ผลผลิตทางการศึกษาซึ่งได้แก่ นักเรียนมีคุณภาพตามเป้าหมาย หรือพันธกิจที่ได้ร่วมกันกำหนดไว้ โดยการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและทุกฝ่ายที่มีส่วนได้ส่วนเสีย มีส่วนร่วมในการดำเนินการและรับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ดำเนินการ

สมชัย จรรยาไพบูลย์ (2555, หน้า 26) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การประเมินผลและติดตาม ตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยบุคลากรของสถานศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดที่มีที่กำกับดูแลสถานศึกษา

ศศิธร บัวทอง (2556, หน้า 13) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการของสถานศึกษาในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้ได้มาตรฐานตามหลักสูตร

รัตตินันท์ ทวีสุขเสถียร (2557, หน้า 13) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กิจกรรมหรือแนวปฏิบัติที่ดำเนินการตามระบบและแผนที่ได้วางไว้ เพื่อสร้างความมั่นใจแก่ผู้รับบริการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่าโรงเรียนมีแนวทางจัดและพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจนและสอดคล้องกับหลักการนโยบายการจัดการศึกษา ผู้จบการศึกษามีคุณภาพและได้มาตรฐานตามที่กำหนดไว้

สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา คือ การดำเนินงานในการพัฒนาผู้เรียนและสถานศึกษาให้ได้มาตรฐาน เพื่อสร้างความพึงพอใจและความเชื่อมั่นให้กับผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมว่าผู้สำเร็จการศึกษาจะมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดและเป็นที่ยอมรับของสังคม

1.2 ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา ดังนี้

พร้อมรัตน์ สกุลมีฤทธิ์ (2555, หน้า 23) กล่าวว่า ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา คือ การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการการศึกษา ทั้งยังเป็นการป้องกันการจัดการศึกษาที่ด้อยคุณภาพและพัฒนาให้มีคุณภาพสูงยิ่งขึ้น

อุทัยวรรณ สอนเจริญ (2555, หน้า 34) กล่าวว่า ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา คือ การทำให้ประชาชนได้รับข้อมูลคุณภาพการศึกษาที่เชื่อถือได้เกิดความเชื่อมั่นและสามารถตัดสินใจเลือกใช้บริการที่มีคุณภาพมาตรฐาน ตลอดจนป้องกันการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ปกครอง นักเรียนที่เข้ามาใช้บริการว่าสถานศึกษานั้นมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

1.3 หลักการของการประกันคุณภาพการศึกษา

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงหลักการของการประกันคุณภาพการศึกษา ดังนี้

ดอเลาะ การี (2556, หน้า 34) กล่าวว่า หลักการของการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การกระจายอำนาจในการบริหารงาน โดยชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนร่วมกันรับผิดชอบในรูปของคณะกรรมการสถานศึกษาและรัฐจะต้องตรวจสอบควบคุมคุณภาพให้มีการประเมินภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนตามมาตรฐานที่กำหนดและถือว่าการดำเนินการประกันคุณภาพเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการที่ต้องปฏิบัติตามปกติของสถานศึกษา โดยบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาและชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

หทัยรัตน์ บัวขจร (2557, หน้า 17) กล่าวว่า หลักการของการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง สถานศึกษาต้องพัฒนาอย่างยั่งยืนเป็นมาตรฐานเดียวกันและให้ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการโดยที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องแสดงความรับผิดชอบร่วมกัน

สรุปได้ว่า หลักการของการประกันคุณภาพการศึกษา คือ การที่ทุกคนในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการคิดวางแผน ดำเนินงานและนำผลการประเมินมาปรับปรุงการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สถานศึกษาได้มาตรฐาน

2. แนวคิดการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน

การศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน มีประเด็นสำคัญ ดังนี้

2.1 ความหมายการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน

นักวิชาการได้กล่าวถึงความหมายการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ดังนี้ รัดตินันท์ ทวีสุขเสถียร (2557, หน้า 14) กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายในโรงเรียน หมายถึง กระบวนการบริหารสถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเป็นการสร้างความมั่นใจว่าผู้เรียนมีคุณภาพที่ดีตรงตามความต้องการของชุมชน

ฉัญรัตน์ ศรีคง (2558, หน้า 24) การประกันคุณภาพภายในโรงเรียน หมายถึง การดำเนินการประเมินผล ติดตามและตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง สร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษาโดยตรง

สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน หมายถึง การประเมินผลและการตรวจสอบคุณภาพของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งจะทำให้โรงเรียนได้รับความเชื่อมั่นและการยอมรับจากบุคคลทั่วไป

2.2 หลักการของการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน

การร่วมกันพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพผู้เรียน ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการศึกษา บริหารจัดการตามปกติ ให้โรงเรียนเป็นฐานในการบริหารจัดการ การมีส่วนร่วมของบุคคลที่เกี่ยวข้อง มีการกระจายอำนาจ การแสดงความรับผิดชอบ ล้วนเป็นหลักสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และมีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงหลักการของการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ดังนี้

กิตติรัตน์ เป้าลี (2557, หน้า 34) กล่าวว่า หลักการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ประกอบด้วย 1) สถานศึกษาร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา โดยเป้าหมายที่สำคัญอยู่ที่การพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน 2) ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการและการทำงานของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา และ 3) การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา รวมถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ชุมชน เขตพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตามประเมินผล พัฒนาปรับปรุง ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยกันผลักดันให้สถานศึกษามีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดีมีคุณภาพ

ฉัตรรัตน์ ศรีคง (2558, หน้า 34) หลักการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน คือ การบริหารจัดการคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพทั้งระบบอย่างต่อเนื่อง เน้นการสร้าง ความพึงพอใจให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษา เป็นการสร้างความเชื่อมั่นและความมั่นใจที่ตั้งอยู่บนรากฐานของหลักวิชา หลักฐานข้อเท็จจริงสามารถตรวจสอบได้ โดยเกิดจากความรู้ ความเข้าใจและความร่วมมือของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับทุกคน เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาที่ดีมีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า หลักการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน คือ การที่ทุกคนในโรงเรียนได้มีส่วนร่วมกันในการคิด วางแผนดำเนินงานและพัฒนาคุณภาพโรงเรียนให้ได้มาตรฐานและมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดีมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป

2.3 บทบาทหน้าที่ของบุคลากรในการประกันคุณภาพภายใน

การประกันคุณภาพภายในมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพให้ได้รับความพึงพอใจหรือการยอมรับของผู้รับบริการ เช่น ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม เพื่อให้การดำเนินงานตามภารกิจขับเคลื่อนไปอย่างมีประสิทธิภาพทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมในอนาคต รวมทั้งการพัฒนาสอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาให้ตรงกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีการทำงานร่วมกันของทุกฝ่าย ซึ่งมีบทบาทหน้าที่และภารกิจในการดำเนินการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน มีรายละเอียด ดังนี้

2.3.1. ผู้บริหารสถานศึกษา

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ดังนี้

ประเสริฐ คำน้อย (2555, หน้า 5) กล่าวว่า บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน หมายถึง การทำหน้าที่ควบคุมการกำกับติดตาม หรือส่งเสริมสนับสนุนให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ โดยแสดงบทบาทเป็นผู้อำนวยการความสะอาด ผู้ประเมินและผู้คาดการณ์ ผู้ให้คำปรึกษาและส่งเสริม สนับสนุน

พัทธานันท์ อร ยนต์ชัย (2555, หน้า 57) และ อุทัยวรรณ สอนเจริญ (2555, หน้า 45) กล่าวว่า บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ประกอบด้วย 1) เตรียมความพร้อม ศึกษาแนวคิด ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องได้แก่แนวคิดของการประกันคุณภาพการศึกษา 2) สร้างความตระหนักและจิตสำนึกแก่บุคลากรให้เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมคุณภาพในการปฏิบัติงาน 3) ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรในการศึกษามีการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ 4) กำหนดนโยบาย โครงสร้าง บทบาท หน้าที่ของบุคลากรในสังคม 5) มอบหมายงานให้มีผู้รับผิดชอบชัดเจน ตรงความรู้ความสามารถประสบการณ์ ความถนัด กำหนดเป้าหมายและมาตรฐาน การศึกษาและตัวบ่งชี้ระดับสถานศึกษา โดยนำข้อมูลและสารสนเทศที่ได้จัดทำไว้ รวมทั้งข้อเสนอแนะจากการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบที่ผ่านมาผลการประเมินคุณภาพภายใน และนำผลการประเมินที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ 6) จัดทำแผนงาน โครงการให้สอดคล้องกับเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด จัดระบบข้อมูลสารสนเทศการดำเนินงานที่สอดคล้องเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและระบบประกันคุณภาพภายใน โดยจัดข้อมูลย้อนหลังไม่น้อยกว่า 3 ปี เพื่อเห็นแนวโน้มความก้าวหน้าในการพัฒนาสถานศึกษา 7) จัดทำคู่มือ/แนวทางดำเนินการพัฒนาระบบประกันคุณภาพระดับสถานศึกษา โดยให้บุคลากรหลายฝ่ายในสถานศึกษามีส่วนร่วมดำเนินการ ซึ่งช่วยให้การดำเนินงานมีลักษณะการมีส่วนร่วมทั่วทั้งองค์กรและนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ปฏิบัติตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่กำหนดอย่างเป็นระบบ 8) ให้บุคลากรในสถานศึกษาดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพภายในอย่างเข้มแข็ง ปฏิบัติอย่างจริงจังต่อเนื่องเป็นระบบสัมพันธ์กันทุกฝ่าย 9) ใช้แผนงาน/โครงการเป็นเข็มทิศในการปฏิบัติจริง 10) ใช้ข้อมูลและสารสนเทศ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและ

เพื่อการจัดทำรายงานประจำปี 11) นำผลการติดตามตรวจสอบมาวิเคราะห์หาจุดเด่นหรือจุดที่ควรพัฒนาแล้วมาประมวลผล เป็นข้อมูลและสารสนเทศในการจัดทำเป็นรายงานประจำปีต่อไปและ 12) ประชาสัมพันธ์หรือเผยแพร่ผลงานให้นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบและนำผลไปวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ต่อเนื่องเป็นระบบต่อไป

อริยวัตน์ จันแดง (2555, หน้า 50) กล่าวว่า บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน เป็นแกนนำในการเตรียมการหรือวางแผน ประสานงาน อำนวยความสะดวก เป็นผู้คอยชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน

สรุปได้ว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน คือ ผู้ส่งเสริม สนับสนุน อำนวยความสะดวก ให้คำปรึกษาและเป็นผู้นำขับเคลื่อนการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพ

2.3.2 ครูและบุคลากรในโรงเรียน

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของบทบาทของครูและบุคลากรในโรงเรียนที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ดังนี้

พัทธานันท์ อร ยนต์ชัย (2555, หน้า 57) กล่าวว่า บทบาทของครูและบุคลากรในโรงเรียนที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน หมายถึง บทบาทที่สำคัญในแต่ละชั้น ประกอบด้วย 1) ชั้นเตรียมความพร้อม คือ การศึกษา แนวคิด ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทำความเข้าใจถึงประโยชน์ของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา จัดทำระบบสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ข้อมูลด้านสุขภาพ ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สถิติการมาเรียน ข้อมูลส่วนตัวของครูเอง จัดทำทุกอย่างให้มีความต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน ร่วมกำหนดเป้าหมายคุณภาพผู้เรียนในภาพรวมของสถานศึกษาและจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จัดทำแผนพัฒนาการเรียนรู้อันผู้เรียนที่ตนเองรับผิดชอบเป็นรายบุคคลและให้ความร่วมมือในการจัดทำแผน จัดทำหน่วยการเรียนรู้/แผนการจัดการเรียนการสอน ผลิตและใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และ ใช้วิธีการวัดและประเมินผลหลายๆ วิธีให้สอดคล้องกับกิจกรรมที่เกิดขึ้นสูงสุดกับผู้เรียน 2) ชั้นดำเนินการ คือ จัดการเรียนรู้และกิจกรรมตามหลักสูตรสถานศึกษาและหน่วยการเรียนรู้แผนการจัดการเรียนการสอนวัดผลตามสภาพจริง บันทึกผลการจัดการเรียนการสอนเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาวิธีสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ปฏิบัติตามแผนงาน/โครงการ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามที่ได้รับมอบหมาย

3) **ขั้นประเมินผล** คือ การประเมินและสรุปผลการจัดการเรียนการสอนและผลปฏิบัติตามแผน/โครงการรายภาคเรียนแล้วสรุปเป็นรายงานประจำปี นำเสนอหรือรายงานผลแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชนหรือสาธารณชน ร่วมกันวิเคราะห์หาจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาเป็นรายบุคคล รายชั้น รายภาคเรียน รายปี เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการพัฒนาตามศักยภาพให้มากที่สุด

อริยวัตน์ จันแดง (2555, หน้า 50) กล่าวว่า บทบาทของครูและบุคลากรในโรงเรียนที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน หมายถึง นักการวางแผนและนักปฏิบัติ เช่น ศึกษาค้นคว้าและพัฒนาตนเองให้เกิดความตระหนักรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่อการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน

ดร.ชิต วงศ์แต่ม (2557, หน้า 30) กล่าวว่า บทบาทของครูและบุคลากรในโรงเรียนที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน หมายถึง การเตรียมความพร้อมของตนเอง สร้างเจตคติที่ดีต่อการประกันคุณภาพภายในและการให้ความร่วมมือกับสถานศึกษา โดยการเป็นคณะกรรมการในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งของการประเมินผลภายใน เช่น เข้าร่วมพิจารณาจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานด้านการประเมินผลภายใน ร่วมกันพิจารณาจัดสร้างเครื่องมือ ในการจัดเก็บข้อมูลลักษณะต่างๆ ในการกระบวนการประเมินผลภายใน ร่วมกันทำการสำรวจเก็บข้อมูลที่คณะกรรมการสำรวจ ร่วมกันทำการวิเคราะห์ข้อมูล ร่วมกันสรุปผลการประเมิน การให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในการร่วมกันกำหนดจุดประสงค์ที่กำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้ในการประเมินด้านต่างๆ ของสถานศึกษาเองและร่วมกันกำหนดเกณฑ์ การตัดสินมาตรฐานและตัวบ่งชี้ในด้านต่างๆ และการปฏิบัติหน้าที่หลักหรือหน้าที่ประจำที่รับผิดชอบอย่างมีระบบตามกระบวนการและสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา เช่น หน้าที่การสอนต้องมีการพัฒนาหลักสูตรและแผนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ

สรุปได้ว่า บทบาทของครูและบุคลากรในโรงเรียนที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ควรมีความตระหนักรู้และเจตคติที่ดีต่องานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน เพื่อเตรียมความพร้อมในการได้รับมอบหมายเป็นคณะกรรมการให้ดำเนินการประกันคุณภาพภายในและได้ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีคุณภาพ

2.3.3 คณะกรรมการสถานศึกษา

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่คณะกรรมการสถานศึกษาในการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ดังนี้

อุทัยวรรณ สอนเจริญ (2555, หน้า 50) กล่าวว่า บทบาทหน้าที่คณะกรรมการสถานศึกษาในการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน หมายถึง บทบาทที่คณะกรรมการพึงกระทำ ประกอบด้วย 1) จัดระบบสารสนเทศ 2) จัดทำนโยบาย เป้าหมาย/ตัวบ่งชี้/วิธีการ/คู่มือดำเนินการ 3) สนับสนุน ส่งเสริม ให้ขวัญกำลังใจ 4) ติดตามตรวจสอบและประเมินสถานศึกษาและ 5) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์การพัฒนา การประกันคุณภาพภายในโรงเรียน

อัญชลี ทันทิ (2557, หน้า 85) กล่าวว่า บทบาทหน้าที่คณะกรรมการสถานศึกษาในการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน หมายถึง การกำหนดเป้าหมายหรือ วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ส่งเสริมร่วมตัดสินใจให้ความเห็นชอบในการดำเนินงานของ สถานศึกษา เป็นแกนนำประสานความร่วมมือกับองค์กรในประสานความร่วมมือกับ องค์กรในท้องถิ่น เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน และสนับสนุน การพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาในด้านทรัพยากรต่างๆ ตลอดจนกำกับ ดูแลอย่าง ต่อเนื่อง

สาธิต จังพานิช (2559, หน้า 38) กล่าวว่า บทบาทหน้าที่ คณะกรรมการสถานศึกษาในการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน คือ การกำกับส่งเสริม และสนับสนุนการพัฒนาการประกันคุณภาพของผู้บริหารและครูตามหน้าที่ที่กำหนดใน มาตรา 40 ของพระราชบัญญัติของชาติ

สรุปได้ว่า บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาในการประกันคุณภาพ ภายในโรงเรียน คือ การเข้ามามีบทบาทในการบริหารจัดการศึกษาร่วมกับบุคลากรภายใน โรงเรียน เพื่อพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ

2.3.4 พ่อแม่หรือผู้ปกครอง

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองใน การประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ดังนี้

อุทัยวรรณ สอนเจริญ (2555, หน้า 50) กล่าวว่า บทบาทหน้าที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองในการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน หมายถึง มีบทบาทในการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาตนเอง ให้ความร่วมมือการจัดกิจกรรม ให้ข้อมูลด้านต่างๆ แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง

อัญชลี ทันทิ (2557, หน้า 85) กล่าวว่า บทบาทหน้าที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองในการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน หมายถึง กำหนดเป้าหมายหรือวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ว่าอยากให้บุตรหลานของตนเข้ารับการศึกษแล้วจะมีลักษณะอย่างไร และคอยประสานงาน ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ในส่วนของตัวเองผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

สาธิต จังพานิช (2559, หน้า 39) บทบาทหน้าที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองในการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน คือ การให้ข้อคิดเห็น ให้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนและให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาและมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินไปพัฒนาปรับปรุง

สรุปได้ว่า บทบาทหน้าที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองในการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน คือ การส่งบุตรหลานเข้ามาศึกษาต่อในโรงเรียนและคอยช่วยเหลือติดตามข้อมูลและนำข้อมูลไปเผยแพร่กับผู้อื่นในชุมชนได้รับทราบ

2.4 ปัจจัยสนับสนุนความสำเร็จในการดำเนินงานการประกันคุณภาพในโรงเรียน

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงปัจจัยที่สนับสนุนความสำเร็จในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ดังนี้

วารุณี บำรุงสวัสดิ์ (2553, หน้า 10) กล่าวว่า ปัจจัยที่สนับสนุนความสำเร็จในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ประกอบด้วย

- 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร
- 2) การทำงานเป็นทีม
- 3) ความตระหนักและความรู้ความเข้าใจกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
- 4) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย
- 5) ทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินงาน เช่น คน เงิน
- 6) เจตคติของบุคลากรที่มีต่อการประกันคุณภาพ
- 7) เทคโนโลยีทางการศึกษา และ
- 8) การติดต่อสื่อสาร

พัทธานันท์ อร ยนต์ชัย (2555, หน้า 60-61) กล่าวว่า ปัจจัยที่สนับสนุนความสำเร็จในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ประกอบด้วย

- 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) การทำงานเป็นทีม 3) ความตระหนักและความรู้ความเข้าใจ
4) การกำหนดผู้รับผิดชอบและ 5) การมีส่วนร่วมและการปรึกษาหารือกันกับผู้เกี่ยวข้อง

กิตติรัตน์ เบ้าลี (2557, หน้า 48) กล่าวว่า ปัจจัยที่สนับสนุนความสำเร็จ

- ในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ประกอบด้วย 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) การทำงานเป็นทีม 3) ความตระหนักและความรู้ความเข้าใจ 4) การกำหนดผู้รับผิดชอบและ 5) การมีส่วนร่วมและการปรึกษาหารือกันกับผู้เกี่ยวข้อง

ลำพูน หมายสุข (2557, หน้า 7) กล่าวว่า ปัจจัยที่สนับสนุนความสำเร็จ

- ในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ประกอบด้วย 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) การทำงานเป็นทีม 3) การกำหนดผู้รับผิดชอบ 4) การมีส่วนร่วมและ 5) การกำกับติดตาม

ดำรงเกียรติ วันทา (2559, หน้า 7) กล่าวว่า ปัจจัยที่สนับสนุน

ความสำเร็จในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ประกอบด้วย

- 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) ความตระหนักและความรู้ความเข้าใจ 3) การกำหนดผู้รับผิดชอบ 4) การมีส่วนร่วมและ 5) เจตคติที่ดีต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่สนับสนุน

ความสำเร็จในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สรุปได้ดังตาราง 1

ตาราง 1 การสังเคราะห์ปัจจัยสนับสนุนความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน

นักวิชาการ/นักวิจัย	วารุณี บำรุงสวัสดิ์ (2553)	พัทธานันท์อร ยนต์ชัย (2555)	กิตติรัตน์ เบ้าลี (2557)	ลำพูน หมายสุข (2557)	ดำรงเกียรติ วันทา (2559)	ความถี่	ร้อยละ	ตัวแปรที่ตัดสรร
ปัจจัยสนับสนุน ความสำเร็จในการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายในโรงเรียน								
1. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร	✓	✓	✓	✓	✓	5	100	✓
2. การทำงานเป็นทีม	✓	✓	✓	✓		4	80	✓
3. ความตระหนักและความรู้ความเข้าใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	✓	✓	✓		✓	4	80	✓
4. การกำหนดผู้รับผิดชอบในงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน		✓	✓	✓	✓	4	80	✓

ตาราง 1 (ต่อ)

นักวิชาการ/นักวิจัย ปัจจัยสนับสนุน ความสำเร็จในการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายในโรงเรียน	วารุณี บำรุงสวัสดิ์ (2553)	พิชานันท์ทอ ยนต์ชัย (2555)	กิตติรัตน์ เป้าลี (2557)	ลำพูน หมายสุข (2557)	ดำรงเกียรติ วันทนา (2559)	ความถี่	ร้อยละ	ตัวแปรที่ตัดสรร
5. การกำกับติดตาม ดูแล				✓		1	20	
6. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย	✓	✓	✓	✓	✓	5	100	✓
7. เจตคติที่ดีต่องานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	✓				✓	1	20	
8. ทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินงาน เช่น คน เงิน	✓					1	20	
9. เทคโนโลยีทางการศึกษา								
10. การติดต่อสื่อสาร	✓					1	20	

จากตาราง 1 ผู้วิจัยได้กำหนดปัจจัยสนับสนุนความสำเร็จในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนที่มีค่าร้อยละ 50 ขึ้นไปหรือความถี่ 3 แต่เนื่องจากข้อ 2 การทำงานเป็นทีมและข้อ 6 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีความหมายใกล้เคียงกัน ดังนั้นจึงรวมเข้าด้วยกันได้ความถี่ 9 โดยใช้ชื่อว่า “การทำงานเป็นทีม” ดังนั้น ปัจจัยสนับสนุนความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประกอบด้วย 4 ปัจจัย คือ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) การทำงานเป็นทีม 3) ความตระหนักและความรู้ความเข้าใจของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนและ 4) การกำหนดผู้รับผิดชอบในงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน

สรุปได้ว่า ปัจจัยสนับสนุนความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนหมายถึง สภาพหรือสถานการณ์ที่ทำให้การประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ประกอบด้วย 4 ปัจจัย คือ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) การทำงานเป็นทีม 3) ความตระหนักและความรู้ความเข้าใจของผู้เกี่ยวข้องและ 4) การกำหนดผู้รับผิดชอบในงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

2.4.1 ภาวะผู้นำของผู้บริหาร

2.4.1.1 ความหมายของผู้นำ

ผู้นำ (Leader) เป็นผู้ที่ใช้อำนาจเหนือบุคคลอื่นๆ ในองค์การ เป็นผู้ที่จะนำพาบุคคลอื่นๆ ให้ทำงานเพื่อให้องค์การประสบความสำเร็จ ซึ่งนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของ “ผู้นำ” ดังนี้

วารุณี งามยพลา (2556, หน้า 23) กล่าวว่า ผู้นำ หมายถึง บุคคลที่เป็นผู้นำพาองค์การให้ประสบความสำเร็จเป็นที่ยอมรับพิศชอบ ผู้ชักจูงให้คำแนะนำแก่เพื่อนร่วมงาน เป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อการร่วมงาน มีวิสัยทัศน์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีอุดมการณ์ มีความกระตือรือร้น ความยืดหยุ่น สามารถสร้างสัมพันธภาพในองค์การให้เกิดการพัฒนาจนบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์

คำรงค์เกียรติ วันทา (2559, หน้า 27) กล่าวว่า ผู้นำ หมายถึง บุคคลที่มีอิทธิพลเหนือคนอื่น มีความสามารถในการโน้มน้าวจิตใจผู้ร่วมงาน หรือผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา ให้ปฏิบัติงานตามที่ตนหรือองค์กรต้องการ จนสามารถดำเนินงานบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด

สรุปได้ว่า ผู้นำ คือ บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งจากหน่วยงานให้เป็นผู้นำในการดำเนินงาน ประสานงานกับสมาชิกในองค์กร ให้ดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

2.4.1.2 ความหมายของภาวะผู้นำ

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำ ดังนี้

รัชดาพร พิมพิชัย (2556, หน้า 32) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง ความสามารถด้านอิทธิพลต่อบุคคลในกลุ่มเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย ใช้กระบวนการสั่งการ การมีอิทธิพลต่อผู้อื่นและการมีปฏิสัมพันธ์ โดยถ่ายทอดแนวคิดไปสู่การปฏิบัติ

จิราพร เจริญชัย (2558, หน้า 32) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารโรงเรียนสามารถใช้อิทธิพลในการชักจูงหรือโน้มน้าวให้ครูหรือบุคลากรในโรงเรียนดำเนินการตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ หรือสภาวะหรือศักยภาพความสามารถของบุคคลที่มีอิทธิพลต่อบุคคลหรือกลุ่มมีความสามารถในการใช้ศาสตร์และศิลป์ในการจูงใจให้บุคคลอื่นคล้อยตาม ทำตามและสร้างความพึงพอใจ

ในการปฏิบัติงานอย่างประสานสัมพันธ์กัน คุณลักษณะที่เหมาะสมทั้งทางด้านความรู้ สติปัญญา มองการณ์ไกลมีคุณธรรม

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง บุคคลที่มีความรู้ ความสามารถในการโน้มน้าวให้ผู้อื่นบังคับบัญชาหรือเพื่อนร่วมงานปฏิบัติงานตามที่ตนเองหรือองค์กร ต้องการให้ประสบความสำเร็จได้

2.4.1.3 ภาวะผู้นำของผู้บริหาร

นักวิชาการได้กล่าวถึงภาวะผู้นำของผู้บริหาร ดังนี้

ศศิวิมล สุขทนาร์ักษ์ (2554, หน้า 6) กล่าวว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหาร คือ การกระทำหรือการปฏิบัติที่แสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษา มี 4 แบบ คือ 1) ภาวะผู้นำแบบบงการ 2) ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน 3) ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมและ 4) ภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จ

จิราพร เจริญชัย (2558, หน้า 17) กล่าวว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหาร คือ ผู้บริหารสามารถใช้อิทธิพลในการชักจูง หรือโน้มน้าวให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษาดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ หรือสภาวะ หรือ ศักยภาพความสามารถของบุคคลที่มีอิทธิพลต่อบุคคลหรือกลุ่ม มีความสามารถในการใช้ศาสตร์และศิลป์ในการจูงใจให้คนอื่นคล้อยตาม ทำตามและสร้างความพึงพอใจ ในการปฏิบัติงานอย่างประสานสัมพันธ์กันมีคุณลักษณะที่เหมาะสมทั้งด้านความรู้ สติปัญญา มองการณ์ไกล มีคุณธรรม ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ไปสู่ความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ เป็นผู้นำองค์การไปสู่ทิศทางใหม่ อย่างสร้างสรรค์ ซึ่งประกอบด้วย 1) การมีวิสัยทัศน์ 2) การมุ่งเน้นผลสำเร็จ 3) การเสริมสร้างแรงจูงใจ 4) การส่งเสริมการมีส่วนร่วม 5) ความมีบารมี 6) การตัดสินใจ 7) การมุ่งหาความสัมพันธ์เป็นรายบุคคลและ 8) การกระตุ้นการใช้ปัญญา

ดำรงเกียรติ วันทา (2559, หน้า 39) กล่าวว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหาร คือ ความสามารถในการบริหารจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน ซึ่งผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีและใช้ภาวะผู้นำในด้านต่างๆ เช่น วิสัยทัศน์ ความฉลาดทางอารมณ์ ความรู้การปฏิบัติหน้าที่ ความสามารถในการบริหารและการสื่อสาร

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหาร คือ พฤติกรรมการแสดงออกถึงความ
ความเป็นผู้นำของผู้บริหาร โดยเป็นผู้นำในการดำเนินการ ส่งเสริม สนับสนุน ประสานงาน
กับบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีการดำเนินงานของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

2.4.1.4 ความสำคัญของภาวะผู้นำของผู้บริหาร

นักวิชาการได้กล่าวถึงภาวะผู้นำของผู้บริหาร ดังนี้

นพรัตน์ น้อยหมู (2556, หน้า 19) กล่าวว่า ความสำคัญของภาวะ
ผู้นำของผู้บริหาร คือ ภาวะที่ผู้บริหารใช้ทำให้โรงเรียนมีความเจริญก้าวหน้าไปอย่าง
สมบูรณ์ที่สุดชีวิตที่ดี และส่งผลให้คุณภาพนักเรียนมีประสิทธิภาพ

จิราพร เจริญชัย (2558, หน้า 68-69) กล่าวว่า ความสำคัญของ
ภาวะผู้นำของผู้บริหาร คือ ผู้นำที่จะนำองค์การให้เกิดประสิทธิผล จำเป็นต้องมีภาวะ
ผู้นำ ประกอบด้วย การมีวิสัยทัศน์ การมุ่งเน้นผลสำเร็จ แต่ทั้งนี้ผู้นำจำเป็นต้องมีวิธีการ
ใหม่ๆ ที่จูงใจ โดยใช้วิธีการเสริมสร้างบารมี การกระตุ้นปัญญาให้เกิดความคิด เจตคติ
ค่านิยม ตลอดจนมีความรู้ ความเข้าใจ จึงจะทำให้องค์การบรรลุเป้าหมายอย่างมี
ประสิทธิภาพ

ชัชชัย อุปสรรค (2558, หน้า 72) กล่าวว่า ความสำคัญของภาวะ
ผู้นำของผู้บริหาร คือ การเสริมสร้างศักยภาพของผู้นำเต็มความสามารถให้เกิดพลัง
อิทธิพลในการครองใจ ผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงานให้ความร่วมมือ ร่วมใจในการปฏิบัติงาน
ทั้งยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดบารมี ได้รับความเชื่อมั่น ความนับถือ กำลังใจ
ความอบอุ่นในการร่วมมือหรือกลุ่มกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

สรุปได้ว่า ความสำคัญของภาวะผู้นำของผู้บริหาร คือ การนำหรือ
ขับเคลื่อนองค์การให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายร่วมกันที่วางไว้ก่อนการดำเนินงาน
โดยผู้บริหารใช้วิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้ร่วมงานร่วมมือปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย

2.4.2 การทำงานเป็นทีม

2.4.2.1 ความหมายการทำงานเป็นทีม

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายการทำงานเป็นทีม ดังนี้

วารุณี บำรุงสวัสดิ์ (2553, หน้า 11) กล่าวว่า การทำงานเป็นทีม
หมายถึง โรงเรียนมีกระบวนการทำงานร่วมกันที่มีประสิทธิภาพ มีคณะทำงานที่มี
ความสามารถและเหมาะสมในการรับผิดชอบงานของโรงเรียน เช่น งานหลักสูตร
งานการเรียนการสอน งานดูแลช่วยเหลือนักเรียน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน งานประกัน

คุณภาพของโรงเรียน โดยในการดำเนินงานต่างๆ นั้น ทีมงานมีการกำหนดวัตถุประสงค์ แนวทางเป้าหมายและการปฏิบัติงานของแต่ละบุคคลไว้อย่างชัดเจนและสามารถ การติดตามผลการปฏิบัติงานที่เป็นรูปธรรมได้ การสร้างแรงกระตุ้นและจิตสำนึกให้ทีมงาน มีความภาคภูมิใจในหน้าที่ของตน กระตือรือร้นทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็ม ความสามารถ การประชุมทีมงานเพื่อทบทวนผลการปฏิบัติงานและวิธีการปฏิบัติงานอยู่เสมอ มีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน เชื่อมถือเชื่อมั่นในทีมงานของตนว่ามีศักยภาพเพียงพอ และพร้อมที่จะดำเนินงานต่างๆ ให้สำเร็จลุล่วงตามแผนที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียนได้

กชวิภา เพชรใส (2556, หน้า 14) กล่าวว่า การทำงานเป็นทีม หมายถึง การรวมตัวของบุคคลเพื่อทำงานอย่างเป็นกระบวนการ โดยมุ่งหวังให้งาน บรรลุผลสำเร็จตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน มีเป้าหมายร่วมกัน มีการติดต่อสื่อสาร ประสานงาน สนับสนุนซึ่งกันและกัน มีการตัดสินใจร่วมกัน และมีความรับผิดชอบต่อความสำเร็จของงานร่วมกัน ภายใต้การใช้ความรู้ความสามารถอย่าง เต็มศักยภาพ เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

พินทอง ทองภู (2556, หน้า 26) กล่าวว่า การทำงานเป็นทีม หมายถึง กลุ่มบุคคลหรือคณะบุคคลที่เข้าร่วมกันตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ปฏิบัติงานอย่างใด อย่างหนึ่งมีปฏิสัมพันธ์กันให้เพื่อพัฒนาการทำงานให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ตามท้องที่การ กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ

กิตติรัตน์ เบ้าลี (2557, หน้า 51) กล่าวว่า การทำงานเป็นทีม หมายถึง บุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ต้องทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ บรรลุเป้าหมายหรือมาตรฐานการศึกษาที่ต้องการ

สรุปได้ว่า การทำงานเป็นทีม หมายถึง การทำงานร่วมกันของ บุคลากรทั้งภายในและนอกโรงเรียนด้วยความเชื่อมั่น ไว้วางใจและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อให้การทำงานประกันคุณภาพภายในบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยการมี ส่วนร่วมในการดำเนินงานทุกขั้นตอน เช่น การวางแผน การตัดสินใจ ปรีกษาหารือและ ร่วมรับผิดชอบ

2.4.2.2 ประโยชน์และความสำคัญของการทำงานเป็นทีม

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงประโยชน์และความสำคัญของการ ทำงานเป็นทีม ดังนี้

รัชนี แก้ววิจิตร (2554, หน้า 35) กล่าวว่า ประโยชน์และความสำคัญของการทำงานเป็นทีม ช่วยให้ผลการดำเนินงานประสบผลสำเร็จตรงตามเป้าหมายตามองค์การที่ตั้งไว้ร่วมกัน

มนัสนันท์ สุริยะนาการณ์ (2556, หน้า 19) กล่าวว่า ประโยชน์และความสำคัญของการทำงานเป็นทีม ช่วยเกิดความคิดสร้างสรรค์ของสมาชิกในกลุ่มเพิ่มประสิทธิภาพในกลุ่มการทำงานสนองต่อการเปลี่ยนแปลงได้

จันทร์จิรา จิตนาวสาร (2559, หน้า 18) กล่าวว่า ประโยชน์และความสำคัญของการทำงานเป็นทีม เป็นการรวบรวมความสามารถและทักษะของบุคคลในด้านที่แตกต่างกันมาร่วมกันทำงานและสามารถทำให้บรรลุวัตถุประสงค์

สรุปได้ว่า ประโยชน์และความสำคัญของการทำงานเป็นทีม คือ ช่วยให้เกิดความสามัคคีระหว่างสมาชิกในทีม งานสามารถบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

2.4.2.3 หลักการทำงานเป็นทีม

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงหลักการทำงานเป็นทีม ดังนี้

อานวย มีสมทรัพย์ (2553, หน้า 23) กล่าวว่า หลักการทำงานเป็นทีม คือ สมาชิกในทีมต้องมีความไว้วางใจกันไว้วางใจกัน ซึ่งจะนำมาซึ่งการยอมรับในความรู้ ความสามารถและเห็นคุณค่าของสมาชิก มีมนุษยสัมพันธ์อันดีต่อกันรวมถึงการมีส่วนร่วมในการคิดการปฏิบัติและแก้ปัญหาโดยใช้การสื่อสารแบบเปิดซึ่งเป็นการสื่อสารสองทางโดยจะสามารถนำไปสู่เป้าหมายของทีมงานได้อันจะส่งผลต่อความสำเร็จที่มีประสิทธิผลของงาน

รัชนี แก้ววิจิตร (2554, หน้า 29) กล่าวว่า การทำงานเป็นทีมที่ดีต้องมีหลักในการทำงานร่วมกันเพื่อใช้เป็นเครื่องมือนำทางสู่ความสำเร็จ โดยตระหนักถึงให้สมาชิกได้มีส่วนร่วมตัดสินใจวางแผนดำเนินงาน มีการสื่อสารที่ดี เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ช่วยคิด ช่วยทำ ช่วยแก้ไขข้อขัดแย้งเชิงสร้างสรรค์ มีความสามัคคีรักใคร่ มิไม่ตรีจิตจ่อกันในหน่วยงาน ซึ่งจะช่วยให้การทำงานก้าวหน้าและประสบผลสำเร็จสูงสุด

สายสวาท หมุนสุข (2554, หน้า 22) กล่าวว่า หลักการทำงานเป็นทีม ประกอบด้วย 1) ต้องมีวัตถุประสงค์เดียวกันในการอยู่ร่วมกัน 2) ต้องทำงานนั้นโดยมีเป้าหมายเดียวกัน 3) ต้องมองเห็นประโยชน์ของการทำงานร่วมกัน 4) ต้องมีกติกาและกรอบการทำงานเดียวกัน 5) ต้องกำหนดหน้าที่ของแต่ละคนไว้อย่างชัดเจน

6) ต้องมีผู้นำกลุ่มหรือหัวหน้าเพียงคนเดียวและ 7) ต้องรับผิดชอบในความสำเร็จหรือล้มเหลวร่วมกัน

กชวิกา เพชรใส (2556, หน้า 16) กล่าวว่า หลักการทำงานเป็นทีม เป็นลักษณะที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายในการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยมีภาระงานตามเป้าหมายเป็นจุดศูนย์รวมของทีมงาน เป็นการแสดงพลังของการปฏิบัติงานร่วมกัน ทำให้งานที่ได้รับมอบหมายประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ดังนั้น ความสำเร็จของงานจึงขึ้นอยู่กับความร่วมมือร่วมใจของสมาชิก ซึ่งมีผู้นำเป็นตัวอย่างที่ดีที่ควบคุมและสร้างความสัมพันธ์อันดีกับทีมงาน รวมทั้งกระตุ้นให้ทีมงานใช้ความสามารถที่มีอยู่ได้อย่างเต็มศักยภาพ

พินทอง ทองภู (2556, หน้า 14) กล่าวว่า หลักการทำงานเป็นทีม เป็นการร่วมกันปรับปรุงเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ต่างๆ ในการทำงานให้ดีขึ้น โดยใช้พลังของทีมงานช่วยให้หน่วยงานประสบความสำเร็จในการทำงาน โดยสมาชิกในทีมมีความพึงพอใจในการปฏิบัติและมีความพึงพอใจต่อเพื่อนร่วมงาน การกำหนดความชัดเจนของวัตถุประสงค์หรือกำหนดวิสัยทัศน์ของหน่วยงาน โดยใช้วิธีการมีส่วนร่วมของสมาชิกในทีมงาน คือ การส่งเสริมให้สมาชิกในทีมงาน ได้กำหนดวิสัยทัศน์ร่วมกัน รวมถึงการกำหนดพันธกิจ เตรียมวัตถุประสงค์และเป้าหมายและหมั่นทบทวนเป็นระยะๆ มีการจัดทำตารางกิจกรรมและภารกิจหลัก สร้างความมั่นใจว่า สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์ของทีมงานและจูงใจ ผลักดันให้ทีมงานปฏิบัติงานมุ่งสู่วัตถุประสงค์และเป้าหมาย

นันทวัน แจ่มสุข (2557, หน้า 90) กล่าวว่า หลักการทำงานเป็นทีม ต้องมีวัตถุประสงค์และทำงานร่วมกันโดยมีเป้าหมายเดียวกัน มองเห็นประโยชน์ของการทำงานร่วมกัน ถือกฎกติกาและกรอบการทำงานเดียวกัน มีการกำหนดหน้าที่ของแต่ละคนไว้อย่างชัดเจน โดยมีผู้นำกลุ่มหรือหัวหน้าทีมคนเดียวและรับผิดชอบในความสำเร็จหรือล้มเหลวร่วมกัน

สรุปได้ว่า หลักการทำงานเป็นทีม คือ การร่วมกันคิด การร่วมกันทำ ร่วมกันประเมินและร่วมกันปรับปรุงหรือพัฒนางานให้ดียิ่งขึ้น โดยการทำงานยึดหลักความไว้วางใจกัน สมาชิกในทีมมีเป้าหมายร่วมกัน

2.4.2.4 รูปแบบการทำงานเป็นทีม

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงรูปแบบการทำงานเป็นทีม ดังนี้
 รัชนี แก้ววิจิตร (2554, หน้า 39) กล่าวว่า รูปแบบการทำงานเป็นทีม คือ การทำงานเป็นกระบวนการและต้องพัฒนากระบวนการอย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอเพื่อประสิทธิภาพของทีมี มี 5 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นเตรียมการ 2) ขั้นระดมความคิด 3) ขั้นสร้างบรรทัดฐาน 4) ขั้นการทำงานและ 5) ขั้นการปรับปรุงพัฒนา

มนัสนันท์ สุริยะนาการณ (2556, หน้า 29) กล่าวว่า รูปแบบการทำงานเป็นทีม ในการทำงานแบบโหนดการเลือกใช้ประเภทของทีมีให้เหมาะสมกับสถานการณ์ เพื่อให้ทีมีงานนั้นมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า รูปแบบการทำงานเป็นทีม คือ การทำงานร่วมกันเป็นขั้นตอนและมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อเกิดประสิทธิภาพภายในทีมี

2.4.2.5 องค์ประกอบการทำงานเป็นทีม

ลักษณะทีมีงานที่ดีจำเป็นต้องมีกระบวนการต่างๆ ที่เป็นทั้งแบบทางการและไม่เป็นทางการ เป็นองค์ประกอบสำคัญ ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงองค์ประกอบการทำงานเป็นทีม ดังนี้

รัชนี แก้ววิจิตร (2554, หน้า 43) กล่าวว่า การทำงานเป็นทีมีประกอบด้วย 3 ประการ คือ 1) ผู้นำทีมี เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ มีความรับผิดชอบ สามารถขจัดความขัดแย้งของทีมีได้และมีวิธีที่เหมาะสมทำให้งานมีประสิทธิภาพอยู่เสมอ 2) สมาชิกในทีมี เป็นผู้ที่มีความตั้งใจและสามารถทำงานร่วมกันผู้อื่นได้ดี 3) การจัดการทีมีในการทำงานเป็นทีมีต้องมีเป้าหมายของทีมีชัดเจน มีการประสานงานกันเป็นทีมี มีการแสวงหาวิธีการที่เหมาะสมอยู่เสมอและมีแผนการติดตามแผนเพื่อให้การทำงานเป็นทีมีบรรลุเป้าหมาย

พินทอง ทองภู (2556, หน้า 20) กล่าวว่า การทำงานเป็นทีมีจะมีประสิทธิภาพสูงได้ ทุกคนในทีมีต้องมีความคิด มีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานร่วมกัน เพราะความคิดและทัศนคติที่มีอิทธิพลพฤติกรรมการทำงานร่วมกันของแต่ละบุคคล แต่ทัศนคติในกลุ่มจะมีพฤติกรรม มีการเสริมแรง การจูงใจหรือการสร้างพลังใจให้ลูกทีมีใช้ความรู้ ความสามารถ ความพยายามเต็มที่ในการทำงานเป็นทีมี

มนัสนันท์ สุริยะนาการณ (2556, หน้า 29) กล่าวว่า ผู้นำจะต้องมีคุณลักษณะที่ดีและมีความเป็นผู้นำ คือ ฉลาด มีเหตุผล มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และ

มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีเข้ากับสมาชิกในหรือเพื่อนพ้องร่วมงานได้ดี มีความเป็นกันเองมีน้ำใจ มีความเสียสละและยึดหลักของมนุษยสัมพันธ์สมาชิกควรมีคุณลักษณะความเต็มใจในการทำงาน มีทักษะในการทำงาน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและกระบวนการในการทำงานเป็นทีม คือ การจัดทีมงานและขั้นตอนในการทำงานทุกด้านล้วนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ และจะขาดอย่างหนึ่งอย่างใดไม่ได้ เพื่อที่จะจัดการทีมงานให้ไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

เบญจมาศ นนทะชัย (2558, หน้า 24-31) กล่าวว่า การทำงานเป็นทีม ประกอบด้วย 1) วัตถุประสงค์ที่ชัดเจนและเป้าหมายที่เห็นพ้องต้องกัน หมายถึงการทำงานที่มีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนสอดคล้องกัน สมาชิกทุกคนให้ความสำคัญกับเป้าหมายของทีมมากกว่าส่วนตัว 2) การสนับสนุนและการไว้ใจ หมายถึงสมาชิกทุกคนได้รับการช่วยเหลือ สนับสนุน ไว้วางใจจากผู้บริหาร คณะครู มีอิสระในการทำงานที่รับผิดชอบ สามารถพูดได้อย่างตรงไปตรงมาเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นในการทำงานได้รับความรักและความหวังดีจากทีมงาน และพร้อมที่จะร่วมมือในการแก้ปัญหา 3) ความร่วมมือและการใช้ความขัดแย้งในทางสร้างสรรค์ หมายถึงสมาชิกทุกคนในทีมให้ความร่วมมือในการทำงาน พร้อมที่จะช่วยเหลือซึ่งกันและกันและการใช้ข้อขัดแย้งในทางสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหา ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นเปิดกว้างแก่ทางเลือกที่ดีที่สุด สามารถชี้แจงเหตุผลเมื่อเกิดความขัดแย้งในการทำงานได้ มีความยุติธรรมในการรับผลประโยชน์จากการทำงาน ปฏิบัติงานร่วมกันด้วยความเต็มใจ 4) การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจเรื่องต่างๆ

สรุปได้ว่า องค์ประกอบการทำงานเป็นทีม คือ การมีวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงานร่วมกัน การยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เพื่อนำมาปรับปรุงงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2.4.2.6 ลักษณะการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงลักษณะการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ ดังนี้

ดาวเทียม บัณฑิต (2553, หน้า 39) กล่าวว่า ลักษณะการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 1) ความสมดุลในบทบาท 2) การมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน 3) การเปิดเผยและเผชิญหน้ากันด้วยความไว้วางใจ 4) การประสานให้

ความร่วมมือและขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ 5) วิธีการปฏิบัติที่ราบรื่น 6) ภาวะผู้นำที่เหมาะสม 7) ความสัมพันธ์ภายในระหว่างกลุ่มเป็นด้วยดีและ 8) การติดต่อสื่อสารที่ดี

อัจฉรา ชุนณะวงศ์ (2553, หน้า 47) กล่าวว่า ลักษณะการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพว่า ทีมงานที่มีประสิทธิภาพเป็นทีมงานที่ทำงานโดยมีเป้าหมายเดียวกัน มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของสมาชิกในทีมงาน มีการยอมรับและให้เกียรติสมาชิก มีการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอย่างสร้างสรรค์ สมาชิกมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ยอมรับการประเมินเพื่อพัฒนาเห็นประโยชน์ขององค์การมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว ประกอบด้วย 1) บทบาทที่สมดุล 2) ความชัดเจนของเป้าหมาย 3) การเปิดเผยและการเผชิญหน้า 4) สนับสนุนและไว้วางใจกัน 5) ความร่วมมือและการใช้ความขัดแย้ง 6) การปฏิบัติที่ชัดเจน 7) ภาวะผู้นำที่เหมาะสม 8) การทบทวนการทำงานอย่างสม่ำเสมอ 9) การพัฒนาตนเอง 10) สัมพันธภาพระหว่างกลุ่มและ 11) การสื่อสารที่ดี

อำนวยการ มีสมทรัพย์ (2553, หน้า 26) กล่าวว่า ลักษณะการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพว่า ประกอบด้วย 1) ความไว้วางใจ 2) การสื่อสาร 3) เป้าหมายเดียวกัน 4) การยอมรับนับถือ 5) ความมีมนุษยสัมพันธ์และ 6) การมีส่วนร่วม

มนัสนันท์ สุริยะนาการณ (2556, หน้า 33-34) กล่าวว่าลักษณะการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 1) การทำงานที่บรรลุจุดประสงค์ 2) การจัดการเรื่องภายในของตนเอง 3) การพัฒนาและเปลี่ยนแปลงในทางที่เปลี่ยนแปลงในการปรับปรุงผลการทำงานของตนเองอย่างสม่ำเสมอ กลุ่มที่จะประสบความสำเร็จและมีคุณภาพต้องอาศัยการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกที่สามารถบูรณาการกิจกรรมหลักทั้ง 3 ประการมีเข้าด้วยกันได้นั้น จะก่อให้เกิดประสิทธิผลการทำงานที่สัมพันธ์กับกิจกรรมหลัก 9 ประการ ประกอบด้วย 1) กลุ่มจะต้องเป็นที่เข้าใจกันอย่างชัดเจน ตรงตามความต้องการของสมาชิกภายในกลุ่ม 2) สมาชิกจะต้องมีการสื่อความคิดความรู้สึกของตัวเองอย่างตรงไปตรงมาและชัดเจน 3) เปิดโอกาสให้สมาชิกในกลุ่มได้แสดงถึงความเป็นผู้นำกลุ่ม 4) กระบวนการตัดสินใจที่เหมาะสม มีความยืดหยุ่นตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป 5) สมาชิกทุกคนแสดงออกซึ่งความมีพลังอำนาจและอิทธิพลใกล้เคียงกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพื้นฐานความชำนาญและความรอบรู้ในข้อมูลที่เกี่ยวข้องเป็นสำคัญ ไม่ควรขึ้นอยู่กับอำนาจหน้าที่ใดๆ 6) ควรกระตุ้นให้สมาชิกได้นำเสนอข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นจากแนวคิด 7) การสร้างพลังในการทำงานภายในกลุ่มควรมีให้มากขึ้น

8) มีการแก้ปัญหาอย่างเพียงพอกับปัญหาที่เกิดขึ้นและ 9) ควรมีการทำงานร่วมกันจนเกิดประสิทธิผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

นันทวัน แจ่มสุข (2557, หน้า 93) กล่าวว่า ลักษณะการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพว่า ทีมงานที่มีประสิทธิภาพนั้นเป็นทีมงานที่ทำงานเพื่อเป้าหมายร่วมกัน มีความขัดแย้งระหว่างสมาชิกน้อยมาก สมาชิกแต่ละคนมีพฤติกรรมที่สนับสนุนกันและกัน การติดต่อสื่อสารเป็นไปอย่างเปิดเผยและสมาชิกทำงานร่วมกันเกี่ยวกับเป้าหมายต่างๆ ในองค์การ ดังนั้นการทำงานจะสมบูรณ์ได้ต้องใช้ความพยายามอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องยาวนาน จนเป็นที่พึงพอใจของสมาชิกทุกคน แล้วสมาชิกจะรักษาสถานภาพที่ดีของทีมไว้เพื่อพัฒนางานให้เจริญก้าวหน้าตามวัตถุประสงค์ต่อไป

สรุปได้ว่า ลักษณะการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ คือ การเชื่อใจไว้วางใจซึ่งกันและกัน การร่วมมือกันดำเนินงานตามเป้าหมายอันเดียวกัน

2.4.3 ความตระหนักและความรู้ความเข้าใจของผู้ที่เกี่ยวข้องกับ

งานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน

2.4.3.1 ความหมายของความตระหนัก

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของความตระหนัก ดังนี้

ชูชัย ปะ ยานยา (2552, หน้า 14) กล่าวว่า ความตระหนัก หมายถึง การปลุกฝังจิตสำนึกและการพัฒนาความรู้ความเข้าใจ ในทางที่ถูกต้องเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับครู นับเป็นความจำเป็นอีกประการหนึ่งเช่นกัน เมื่อครุมีความรู้ที่ถูกต้องแล้วความผิดพลาดในการปฏิบัติงานก็จะลดลง การปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางด้านความรู้สึก อารมณ์นั้นเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของบุคคลแต่ละคน ดังนั้น ในการปลุกฝังเรื่องอารมณ์ ความรู้สึก จึงควรจะทำตลอดเวลาที่มีโอกาสทำได้ แม้ว่าจะไม่ได้เห็นผลของพฤติกรรมในทันทีทันใดก็ตาม แต่ออนาคตต่อไปถ้า การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเป็นไปตามที่มุ่งหวัง ก็จะเป็นการส่งเสริมให้บุคคลมีจิตสำนึกในการหาความรู้มากขึ้นและสนใจที่จะพัฒนาตัวเอง เพื่อการมีส่วนร่วมในการจัดการ การศึกษาให้มีคุณภาพพร้อมกันต่อไป

อำไพ เกษมพิทักษ์พงศ์ (2553, หน้า 10) กล่าวว่า ความตระหนัก หมายถึง การที่บุคคลนึกคิดหรือรู้สึกว่ามีสิ่งหนึ่งสิ่งใดว่ามีหรือเกิดขึ้นในสภาวะของจิตใจ ต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น แต่ไม่ได้หมายความว่า บุคคลนั้นสามารถจำได้หรือระลึกได้ถึง ลักษณะบางอย่างของสิ่งนั้น

สรุปได้ว่า ความตระหนัก หมายถึง ความรู้สึกที่เกิดขึ้นในสภาวะจิตที่ไม่เน้นความสามารถในการจำระลึกได้และต้องมีความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ด้วย

2.4.3.2 กระบวนการเกิดความตระหนัก

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงกระบวนการเกิดความตระหนัก ไว้ดังนี้

วีรญา บุญสิน (2553, หน้า 15) กล่าวว่า กระบวนการเกิด ความตระหนัก เริ่มจากการรับรู้ต่อสิ่งเร้าหรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นรอบตัวแล้วจึงเกิดปฏิกิริยาการตอบสนอง จากนั้นจึงเห็นคุณค่าหรือความสำคัญด้วยตนเองหรือใช้กฎเกณฑ์มาตัดสินแล้วจึงมีการจัดระบบคุณค่านั้นโดยใช้ค่านิยมของบุคคล จากนั้นจึงมีการสร้างนิสัยหรือคุณลักษณะจากค่านิยมนั้นซึ่งเป็นการนำไปสู่การปฏิบัติต่อไป

จุฑามาศ อ่อนวงศ์ (2554, หน้า 19) กล่าวว่า กระบวนการเกิด ความตระหนัก เกิดจากที่บุคคลยอมรับรู้สิ่งนั้นเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ โดยมาจากความต้องการหรือสิ่งจูงใจต่างๆ นับตั้งแต่ความต้องการด้านร่างกาย จิตใจ ซึ่งเกิดการจากเก็บสะสมหรือประสบการณ์ในอดีต ซึ่งเป็นสิ่งที่บุคคลได้เรียนรู้เรื่องราวต่างๆ

สรุปได้ว่า กระบวนการเกิดความตระหนัก เกิดจากรับรู้ข้อมูลหรือสิ่งต่างๆ จากประสบการณ์ที่ผ่านมาและได้ยอมรับข้อมูลนั้นว่าเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งก่อให้เกิดการเรียนรู้ในลำดับต่อไป

2.4.3.4 ความหมายของความรู้ ความเข้าใจของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน

ติฐารัตน์ ลีวรังกุล (2553, หน้า 18) กล่าวว่า ความหมายของความรู้ ความเข้าใจของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน หมายถึง ความทรงจำในเรื่องราว ข้อเท็จจริงและความสามารถในการนำความรู้ที่เก็บรวบรวมมาใช้ดัดแปลง อธิบายเปรียบเทียบในเรื่องนั้นๆ ได้อย่างมีเหตุผล และความรู้ความเข้าใจ เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องโดยตรงและรวมถึง การนำความรู้ความเข้าใจไปใช้ในสถานการณ์จริงได้ตามขั้นตอนทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของแต่ละบุคคลเป็นสำคัญ

สรุปได้ว่า ความหมายของความรู้ ความเข้าใจของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน หมายถึง การแสดงออกของแต่ละบุคคลในการรับรู้สิ่งต่างๆ จากความทรงจำในเรื่องงานประกันคุณภาพของโรงเรียน ซึ่งสะสมนับแต่อดีตที่ผ่านมาและนำความรู้ที่ได้นำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

2.4.3.5 ความหมายของความตระหนักและความรู้ ความเข้าใจของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน

สุวจี ปิมปา (2554, หน้า 4) กล่าวว่า ความตระหนักและความรู้ ความเข้าใจของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน หมายถึง สภาพการรับรู้ของผู้ปกครอง เกี่ยวกับแนวคิดหลักและวิธีการพื้นฐานในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

สรุปได้ ความตระหนักและความรู้ความเข้าใจของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน หมายถึง การที่บุคคลในโรงเรียนเห็นความสำคัญและมีความรู้สึกที่ดีต่องานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ซึ่งจะนำไปสู่การให้ความร่วมมือในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน เช่น การประชุม การศึกษาดูงาน การอบรมและการจัดนิทรรศการ

2.4.4 การกำหนดผู้รับผิดชอบในงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน

2.4.4.1 ความหมายของความรับผิดชอบ

สนิย์ ภิรมย์ไกรศักดิ์ (2559, หน้า 40) กล่าวว่า ความรับผิดชอบ หมายถึง ความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเพียรพยายาม ความเต็มใจ เกิดจากการควบคุมพฤติกรรมของตนเอง ให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่พึงประสงค์

สรุปได้ว่า ความรับผิดชอบ หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ของตนเองที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ เพื่อได้งานที่มีประสิทธิภาพ

2.4.4.2 ความหมายการกำหนดผู้รับผิดชอบในงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของการกำหนดผู้รับผิดชอบในงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ดังนี้

รังสรรค์ เกิดศรี (2550, หน้า 6) กล่าวว่า การกำหนดผู้รับผิดชอบในงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน หมายถึง การที่ผู้บริหารโรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะทำงานมีการมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบ การกำหนดบทบาท การมอบหมายงานที่ตรงกับความสามารถและความพึงพอใจของบุคลากรในโรงเรียน มีการมอบหมายงานที่ไม่ซับซ้อนกันมีความชัดเจนในการปฏิบัติงานในแต่ละฝ่าย ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน

อภิสิทธิ์ ทองมนต์ (2552, หน้า 32) กล่าวว่า การกำหนด ผู้รับผิดชอบในงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน หมายถึง การกำหนดผู้รับผิดชอบที่เหมาะสมในการดำเนินงานแต่ละชั้นตอนหรือกิจกรรม โครงการต่างๆ ที่เป็นปัจจัยที่จะช่วยให้แผนดังกล่าวสามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงควรกำหนดไว้ในแผนให้ชัดเจนว่าเรื่องใดควรเป็นหน้าที่ของใครรับผิดชอบเรื่องใด

สรุปได้ว่า การกำหนดผู้รับผิดชอบในงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน โดยกำหนดบทบาทให้ตรงกับความสามารถของแต่ละคน เพื่อให้ทำหน้าที่ประสานงาน กำกับ ติดตาม การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในระยะเวลาที่กำหนดไว้

2.4.4.2 ความสำคัญของการกำหนดผู้รับผิดชอบในงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการศึกษา (2557, หน้า 15) กล่าวว่า ความสำคัญของการกำหนดผู้รับผิดชอบในงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน เป็นการร่วมกันรับผิดชอบในการประสานงาน กำกับ ดูแลช่วยเหลือสนับสนุนให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกันเป็นทีม ซึ่งคณะกรรมการหรือคณะกรรมการหรือคณะกรรมการจะประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู นักเรียน บุคลากรในสถานศึกษา รวมไปถึงผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการกำหนดผู้รับผิดชอบในงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน คือ การแต่งตั้งคณะบุคลากรในการดำเนินงาน กำกับ ติดตาม ประเมินผลและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

2.5 ขอบข่ายการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน

กระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2553 หมวด 1 บททั่วไป ข้อ 3 ว่าด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาและพัฒนามาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย 1) การประเมินคุณภาพภายใน 2) การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 3) การพัฒนาคุณภาพการศึกษา ข้อ 5 ว่าด้วยให้สถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี

โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้วยการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดและการมีส่วนร่วมของชุมชน หมวด 2 ข้อ 14 ว่าด้วย ให้สถานศึกษาชั้นพื้นฐานจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาชั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน 3) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ 4) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน 5) การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 6) การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน 7) การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี 8) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง การดำเนินการดังกล่าวให้สถานศึกษายึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน โดยการส่งเสริม สนับสนุน และกำกับดูแลหน่วยงานต้นสังกัด (กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พุทธศักราช 2553, หน้า 23-36)

สรุปได้ว่า ขอบข่ายการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน หมายถึง ขอบเขตในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาชั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2553 โดยยึดหลักการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน 3) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ 4) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน 5) การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 6) การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน 7) การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี 8) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง รายละเอียดแต่ละองค์ประกอบ ดังนี้

2.5.1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน

2.5.1.1 ความหมายการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน ดังนี้

เขมจิรา บริหารักษ์ (2554, หน้า 6) กล่าวว่า การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน หมายถึง การระบุมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อเป็นเกณฑ์หรือสภาพที่ต้องการให้เกิดทั้งสภาพ ปัจจัย วิธีการดำเนินงานโดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษานานาชาติ มาตรฐานการศึกษาการศึกษาขั้นพื้นฐานและมุ่งเน้นให้สอดคล้องกับเอกลักษณ์ของสถานศึกษา สภาพชุมชนและศักยภาพของสถานศึกษา

ปราโมศ อิศโร (2554, หน้า 59) กล่าวว่า การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน หมายถึง การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาต้องมีความสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา

ณัฐพล รักไทย (2557, หน้า 5) กล่าวว่า การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนว่า หมายถึง การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรฐานการศึกษาของชาติ มีการกำหนดเอกลักษณ์ของโรงเรียน มีโครงการหรือกิจกรรมของสถานศึกษาสอดคล้องและรองรับมาตรฐานและตัวชี้วัดตามมาตรฐานการศึกษาครอบคลุมสาระการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้โดยคำนึงถึงศักยภาพของผู้เรียน ชุมชนละท้องถิ่น

สรุปได้ว่า การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน คือ ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณภาพและคุณลักษณะอันพึงประสงค์หรือแนวปฏิบัติของบุคลากรในโรงเรียน โดยกำหนดเอกลักษณ์ของโรงเรียนให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษานั้นๆ ซึ่งยึดคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.5.1.2 ความสำคัญของการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน
นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน ดังนี้

นิชากร เต้าประจิม (2556, หน้า 27) กล่าวว่า ความสำคัญของการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน คือ การให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรเองและบริหารการใช้หลักสูตรให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น เพื่อเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา

เพ็ญภา เป้ชาญ (2559, หน้า 43) กล่าวว่า ความสำคัญของการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน คือ เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริม และกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผลและการรับประกันคุณภาพทางการศึกษา ตามมาตรฐานของชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานเขตพื้นที่การศึกษาและมาตรฐานสถานศึกษา มีการกำหนดตัวชี้วัดที่ชัดเจนเพื่อให้เกิดความสะดวกและความเข้าใจตรงกันในการวัดและประเมินผล และการสื่อสารกับผู้ที่เกี่ยวข้อง

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน คือ สถานศึกษาต้องกำหนดมาตรฐานการศึกษาของตนเองให้สอดคล้องกับมาตรฐานของชาติ มีความเหมาะสมกับบริบทหรือเอกลักษณ์ของสถานศึกษานั้นๆ เพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับส่งเสริม กำกับดูแลและทั้งนี้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

2.5.2 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน

2.5.2.1 ความหมายของการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน ดังนี้

จิตต์วิมล คล้ายสุบรรณ (2556, หน้า 7-8) กล่าวว่า การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานด้านการวางแผนในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา โดยคำนึงถึงหลักการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วมและการนำไปปฏิบัติจริง เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติสถานศึกษา การกำหนดรูปแบบและวิธีการจัดองค์กรและการบริหารสถานศึกษา โดยความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อที่จะช่วยกันกำหนดทิศทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

คอเลาะห์ กาลี (2556, หน้า 23) กล่าวว่า การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน เป็นการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนปฏิบัติ

การประจำปี เพื่อสร้างหรือปรับแต่งวิสัยทัศน์ จัดลำดับความสำคัญของภารกิจ กำหนดรูปแบบและวิธีการจัดระบบองค์กร การบริหารสถานศึกษา

ณัฐพล รักไทย (2557, หน้า 6) กล่าวว่า การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน เป็นการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของโรงเรียน กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและความสำเร็จของการพัฒนา กำหนดวิธีการดำเนินงานที่มีข้อมูลเชิงประจักษ์อ้างอิงได้ การพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการพัฒนาบุคลากร กำหนดแหล่งวิทยากรภายนอก กำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรและผู้เรียน กำหนดการใช้งบประมาณ ทรัพยากรและจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

แสงมณี วงศ์คุณ (2559, หน้า 8) กล่าวว่า ขั้นตอนการดำเนินการของการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน เป็นการทำงานหรือการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมของแผนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษามีการกำกับดูแล ติดตาม และนิเทศการปฏิบัติงานของบุคลากรทุกคน เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้การปฏิบัติงานตามแผนมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้

สรุปได้ว่า การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน หมายถึง การที่โรงเรียนจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาไว้ล่วงหน้า โดยมีความสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน เพื่อให้บุคลากรของโรงเรียนมีแนวทางการดำเนินงานที่มีเป้าหมายตรงกัน

2.5.2.2 ขั้นตอนการดำเนินการของการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน

นักวิชาการได้กล่าวถึงขั้นตอนการดำเนินการของการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน ดังนี้

ปิยพร เสนาหิ้น (2555, หน้า 29) และ บุญญนุช แก้วฝ้าย (2557, หน้า 23-24) กล่าวว่า ขั้นตอนการดำเนินการของการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน คือ 1) วิเคราะห์สภาพปัญหาและความจำเป็นอย่างเป็นระบบและมีแผนปฏิบัติการประจำปีรองรับทั้งแผนระยะสั้นและระยะยาว 2) กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายการพัฒนา และสภาพความสำเร็จของการพัฒนาตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างต่อเนื่อง ชัดเจนและเป็นรูปธรรม 3) กำหนดวิธีการดำเนินงานโดยอาศัยหลักวิชาหรือผลการวิจัย หรือข้อมูลเชิงประจักษ์ 4) ประสานสัมพันธ์กับแหล่งวิทยากรภายนอกที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการได้และระบุไว้ในแผนให้ชัดเจน 5) กำหนดบทบาทหน้าที่ให้บุคลากรของสถานศึกษาทุกคน ผู้รับผิดชอบดำเนินงานตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ 6) กำหนดบทบาทหน้าที่และแนวทางการมีส่วนร่วมของบิดามารดา ผู้ปกครองและบุคลากรภายในชุมชนเพื่อการพัฒนาผู้เรียนร่วมกัน 7) กำหนดการใช้งบประมาณและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ 8) ประเมินผลการดำเนินงานตามแผนและนำผลไปใช้ในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า ขั้นตอนการดำเนินการของการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน ประกอบด้วย 1) วิเคราะห์สภาพปัญหา 2) กำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายการพัฒนา 3) กำหนดวิธีการดำเนินงาน 4) ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 5) กำหนดบทบาทหน้าที่ให้บุคลากรของสถานศึกษาทุกคน 6) กำหนดการใช้งบประมาณและ 7) ประเมินผลการดำเนินงานและนำผลไปใช้ในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2.5.3 การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

2.5.3.1 ความหมายของการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ดังนี้

อุทัยวรรณ สอนเจริญ (2555, หน้า 6) กล่าวว่า การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ เป็นการจัดโครงสร้างหรือระบบการบริหารของสถานศึกษาที่เอื้อต่อการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน กำหนดผู้รับผิดชอบและนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการบริหารและพัฒนาระบบการเรียนการสอน

ดอเลาะห์ การ์รี (2556, หน้า 23) กล่าวว่า การจัดระบบบริหาร และสารสนเทศ เป็นการดำเนินการจัดโครงการสร้างการบริหารสถานศึกษาที่สอดคล้อง กับบริบทของสถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัด การจัดระบบสารสนเทศ ที่จำเป็นสำหรับการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อรวบรวม จัดเก็บ และใช้สารสนเทศตาม ความต้องการของหน่วยงาน

ณัฐพล รักไทย (2557, หน้า 6) กล่าวว่า การจัดระบบบริหารและ สารสนเทศ เป็นการจัดโครงสร้างการบริหารการแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพ ภายในโรงเรียน การกำหนดบทบาทหน้าที่ที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการประกัน คุณภาพภายใน การจัดเก็บข้อมูลเป็นหมวดหมู่สะดวกในการนำไปใช้ มีระบบข้อมูล สารสนเทศอย่างเพียงพอ ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน

เรวัตติ ชำนาญเท (2559, หน้า 7) กล่าวว่า การจัดระบบบริหาร และสารสนเทศ เป็นการจัดระบบสารสนเทศ ที่มีข้อมูลอย่างเพียงพอ ถูกต้อง สมบูรณ์และ เป็นปัจจุบัน มีระบบการจัดการให้ทันสมัย สะดวก รวดเร็ว ทันทต่อการใช้งาน สนับสนุน การดำเนินการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน

สรุปได้ว่า การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ คือ การจัดเก็บข้อมูล สารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ ครบคลุม ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน สามารถนำข้อมูลมาใช้ได้ อย่างรวดเร็วตามความต้องการของหน่วยงาน

2.5.3.2 กระบวนการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

นักวิชาการได้กล่าวถึง กระบวนการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ดังนี้

दनัย ศรีวงษา (2561, หน้า 28-29) กล่าวว่า การดำเนินการ จัดระบบข้อมูลสารสนเทศ คือ การจัดโครงสร้างหรือระบบบริหารงานของสถานศึกษาที่ เอื้อต่อการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนและกำหนดผู้รับผิดชอบ และจัดระบบสารสนเทศ

ราชัน รัตพลที (2556, หน้า 23-24) กล่าวว่า การดำเนินการ จัดระบบข้อมูลสารสนเทศ ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน คือ 1) การเก็บรวบรวมข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล การประมวลผลข้อมูล การจัดระเบียบข้อมูลหรือหน่วยเก็บ การวิเคราะห์ข้อมูลและการใช้ข้อมูล

สรุปได้ว่า กระบวนการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ประกอบด้วย 1) วางแผนพัฒนาระบบสารสนเทศ 2) ออกแบบสารสนเทศ 3) การปฏิบัติระบบสารสนเทศและ 4) การกำกับ ติดตามผลการประเมิน

2.5.4 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน

2.5.4.1 ความหมายการดำเนินงานตามแผนพัฒนาโรงเรียน

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการดำเนินงานตามแผนพัฒนาโรงเรียน ดังนี้

ปราโมศ อิศโร (2554, หน้า 59) กล่าวว่า การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน เป็นการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสถานศึกษาโดยมีโครงการและกิจกรรมที่ต้องดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์

จิตต์วิมล คล้ายสุบรรณ (2556, หน้า 8) กล่าวว่า การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน เป็นกระบวนการควบคุม กำกับติดตามและนิเทศกิจกรรมภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลาการดำเนินงาน เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่กำหนด

ดอเลาะ การี (2556, หน้า 23) กล่าวว่า การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน เป็นการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสถานศึกษา เป็นการสนับสนุน ส่งเสริมรวมทั้งการกำกับติดตามให้มีการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่กำหนดไว้

สรุปได้ว่า การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน หมายถึง การปฏิบัติตามแผนของโรงเรียน โดยมีการกำกับติดตามและนิเทศกิจกรรมภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ตลอดระยะเวลาการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่กำหนด

2.5.4.2 ขั้นตอนการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน

อัญชลี ธรรมะวิจิตรกุล (2558, หน้า 1) กล่าวว่า ขั้นตอนการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน ประกอบด้วย 1) สร้างความเข้าใจ 2) ทบทวน วิเคราะห์ความเป็นมา สภาพปัญหา จัดเตรียมข้อมูลสารสนเทศ 3) ประชุมวางแผนร่วมกันและ 4) ประกาศแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บุคลากรในสถานศึกษาและบุคลากรทั่วไป

สรุปได้ว่า ขั้นตอนการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน ประกอบด้วย 3 ขั้น คือ 1) การสร้างการยอมรับแผน 2) การประชุมร่วมกัน 3) แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานและ 3) การติดตามผล/การรายงานผลการปฏิบัติงานตามแผน

2.5.5 การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

2.5.5.1 ความหมายการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

นักวิชาการได้กล่าวถึงความหมายการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ดังนี้

เขมจิรา บริหารักษ์ (2554, หน้า 6) กล่าวว่า การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นการดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยผู้บริหารจะเป็นผู้กำกับดูแลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด ติดตามตรวจสอบและปรับปรุงการดำเนินงานตามแผนอย่างจริงจัง ตั้งแต่เริ่มดำเนินการจนเสร็จสิ้นตามแผนงาน/โครงการ

เรวัตติ ชำนาญแห (2559, หน้า 7) กล่าวว่า การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นการวางแผนติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างเป็นขั้นตอน ด้วยวิธีการที่เหมาะสมและหลากหลาย โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนองค์กรต่างๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนจะมีการสรุปและรายงานผลให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบทุกกระยะ

แสงมณี วงศ์คุณ (2559, หน้า 8) กล่าวว่า การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งจัดทำรายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา พร้อมทั้งจัดทำรายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษา พร้อมทั้งเสนอแนะมาตรการเร่งรัดในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

สรุปได้ว่า การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา คือ การใช้วิธีการหรือเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม เพื่อให้ทราบผลการดำเนินงานและนำผลการตรวจสอบมาปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2.5.5.2 ระดับของการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

นักวิชาการได้กล่าวถึงระดับของการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ดังนี้

นิชากร เต้าประจิม (2556, หน้า 20) กล่าวว่า ระดับของการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย 1) ติดตามตรวจสอบคุณภาพของโรงเรียนโดยโรงเรียนตั้งคณะกรรมการขึ้น 2) การติดตามตรวจสอบคุณภาพของโรงเรียนโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบสถานศึกษาและ 3) การติดตามตรวจสอบและประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สรุปได้ว่า ระดับของการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย 1) การติดตามตรวจสอบคุณภาพของโรงเรียนโดยโรงเรียนตั้งคณะกรรมการขึ้น 2) การติดตามตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบสถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินงานทุกๆ 1 ปี

2.5.6 การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน

2.5.6.1 ความหมายการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน ดังนี้

เชมจิรา บริภารักษ์ (2554, หน้า 6) กล่าวการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน หมายถึง การดำเนินการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งเป็นการประเมินตนเอง โดยแต่งตั้งบุคคลภายในเป็นผู้ดำเนินการประเมินตามมาตรฐานที่กำหนด

ปราโมศ อิศโร (2554, หน้า 60) กล่าวว่า การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน หมายถึง การประเมินตนเอง เพื่อพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป

สรุปได้ว่า การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน หมายถึง การตรวจสอบผลการดำเนินงานของโรงเรียน โดยเทียบกับมาตรฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งกระทำโดยบุคลากรภายในโรงเรียนหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง

2.5.6.2 ขั้นตอนการดำเนินงานของการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2554, หน้า 26) กล่าวว่า ขั้นตอนการดำเนินงานการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน ประกอบด้วย 1) กำหนดวัตถุประสงค์ 2) กำหนดงบประมาณ ระยะเวลา 3) ดำเนินการตามแผน 4) ตรวจสอบผลการดำเนินงาน และ 5) รายงานผลการดำเนินงาน

สรุปได้ว่า ขั้นตอนการดำเนินงานการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน ประกอบด้วย 1) ศึกษาสภาพปัญหา 2) กำหนดนโยบาย 3) แต่งตั้งกรรมการประเมิน 4) ประเมินการดำเนินงานและ 5) นำผลประเมินมาปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ โดยการประเมินนั้นใช้เครื่องมือที่หลากหลาย

2.5.7 การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

2.5.7.1 ความหมายการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ดังนี้

ปราโมศ อิศโร (2554, หน้า 60) กล่าวว่า การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี หมายถึง หน้าที่ของสถานศึกษาต้องปฏิบัติ เพื่อรายงานผลการปฏิบัติว่ามีประสิทธิภาพหรือไม่เพียงไร

อุทัยวรรณ สอนเจริญ (2555, หน้า 6) กล่าวว่า การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี หมายถึง การสรุปและจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในโรงเรียนที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษา แล้วนำเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาตลอดจนเผยแพร่ผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ดอเลาะ การี (2556, หน้า 23) กล่าวว่า การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี หมายถึง การจัดทำรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีของโรงเรียนเพื่อเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน และเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก

สรุปได้ว่า การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี หมายถึง การสรุปผลการดำเนินงานและจัดทำรายงานประจำปีที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษา เพื่อเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน

2.5.7.2 ความสำคัญของการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

ปิยพร เสนาหมื่น (2555, หน้า 36) กล่าวว่า ความสำคัญของการจัดทำกรรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี เป็นการสะท้อนภาพความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในรอบปีที่ผ่านมา ภายใต้ บริบท อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา โดยการรายงานนั้นต้องรายงานผลการดำเนินงานต่อหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาและเปิดเผยรายงานต่อสาธารณชน

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการจัดทำกรรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี เป็นงานที่สถานศึกษาทุกแห่งต้องปฏิบัติ เพราะเป็นการสะท้อนภาพความสำเร็จในการดำเนินงานตลอดทั้งปี ช่วยให้สถานศึกษานั้นมีคุณภาพเพิ่มมากขึ้น

2.5.8 การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2.5.8.1 ความหมายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

นักวิชาการได้กล่าวถึงความหมายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

ปราโมศ อิศโร (2554, หน้า 60) กล่าวว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง หมายถึง การพัฒนาเพื่อให้คุณภาพการศึกษาดำรงอยู่อย่างยั่งยืนและพัฒนาในด้านต่างๆ เพิ่มขึ้นยิ่งขึ้นไป

จิตต์วิมล คล้ายสุบรรณ (2556, หน้า 8) กล่าวว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง หมายถึง การนำผลการประเมินคุณภาพที่ผ่านมา นำมาทบทวนเพื่อพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น และให้ได้มาตรฐานที่กำหนด

สรุปได้ว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง คือ การนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในครั้งต่อไป เพื่อให้สถานศึกษานั้นมีคุณภาพและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2.5.8.2 ขั้นตอนการดำเนินการของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงขั้นตอนการดำเนินการของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

อุทัยวรรณ สอนเจริญ (2555, หน้า 44) กล่าวว่า ขั้นตอนการดำเนินการของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย 1) ส่งเสริมแนวความคิดเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาที่มุ่งการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องให้เกิดขึ้นกับครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา 2) นำผลการประเมินคุณภาพภายในมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และเลือกสรรข้อมูลสารสนเทศ เพื่อนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาบริหารและการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องและ 3) เผยแพร่ผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนา

เพ็ญนภา เป้ชาญ (2559, หน้า 56) กล่าวว่า ขั้นตอนการดำเนินการของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย 1) สร้างจิตสำนึกการพัฒนาให้เกิดขึ้นกับครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา 2) กำหนดมาตรฐานการศึกษาที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของสถานศึกษา 3) นำผลประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาจากการประเมินตนเองหรือหน่วยงานต้นสังกัดมาปรับปรุงและ 4) พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

สรุปได้ว่า ขั้นตอนการดำเนินการของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย สร้างจิตสำนึกให้บุคลากรในโรงเรียนได้เห็นความสำคัญของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ร่วมกันการกำหนดมาตรฐานการศึกษาให้ตรงกับเอกลักษณ์ของสถานศึกษาและการนำผลการประเมินมาปรับปรุงหรือพัฒนาให้การดำเนินงานนั้นต่อเนื่อง

2.6 กระบวนการดำเนินการงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน

การประกันคุณภาพการศึกษามีกระบวนการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารและครูในโรงเรียนมีการร่วมกันกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน โดยร่วมกันทำงาน มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงกระบวนการการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ดังนี้

วิรุฬรัตน์ วาริวะนิช (2554, หน้า 17) กล่าวว่า กระบวนการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ประกอบด้วย 1) ขั้นการร่วมวางแผน 2) ขั้นการร่วมดำเนินงานตามแผน 3) ขั้นการร่วมตรวจสอบประเมินผล 4) ขั้นการร่วมนำผลการประเมินผลมาปรับปรุงงาน

พร้อมรัตน์ สกุลมีฤทธิ์ (2555, หน้า 5-6) กล่าวว่า กระบวนการ
การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ประกอบด้วย 1) ขั้นการร่วมเตรียม
การ 2) ขั้นการร่วมวางแผนการดำเนินการ 3) ขั้นการร่วมดำเนินการตามแผน
4) ขั้นการร่วมตรวจสอบประเมินผล 5) ขั้นการร่วมนำผลการประเมินมาปรับปรุงงานและ
6) ขั้นการร่วมรายงานผล

รัตนิกร แสงงาม (2556, หน้า 5) กล่าวว่า กระบวนการดำเนินงาน
การประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ประกอบด้วย 1) ขั้นการร่วมเตรียมการ 2) ขั้นการร่วม
วางแผนการดำเนินการ 3) ขั้นการร่วมดำเนินการตามแผน 4) ขั้นการร่วมตรวจสอบ
ประเมินผล 5) ขั้นการร่วมนำผลการประเมินมาปรับปรุงงานและ 6) ขั้นการร่วมรายงานผล

กิตติรัตน์ เป้าลี (2557, หน้า 48) กล่าวว่า กระบวนการดำเนินงาน
การประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ประกอบด้วย 1) ขั้นการร่วมเตรียมการ 2) ขั้นการร่วม
วางแผนการดำเนินการ 3) ขั้นการร่วมดำเนินการตามแผน 4) ขั้นการร่วมตรวจสอบ
ประเมินผล 5) ขั้นการร่วมนำผลการประเมินมาปรับปรุงงานและ 6) ขั้นการร่วมรายงานผล

ครรชิต วงค์แต้ม (2557, หน้า 26) กล่าวว่า กระบวนการดำเนินงาน
การประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ประกอบด้วย 1) ขั้นการร่วมเตรียมการ
2) ขั้นการร่วมวางแผนการดำเนินการ 3) ขั้นการร่วมดำเนินการตามแผน 4) ขั้นการร่วม
ตรวจสอบประเมินผล 5) ขั้นการร่วมนำผลการประเมินมาปรับปรุงงานและ 6) ขั้นการร่วม
รายงานผล

พิทักษ์นที อธิร ยนต์ชัย (2557, หน้า 13-14) กล่าวว่า กระบวนการ
การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ประกอบด้วย 1) ขั้นการร่วมเตรียมการ
2) ขั้นการร่วมวางแผนการดำเนินการ 3) ขั้นการร่วมดำเนินการตามแผน 4) ขั้นการร่วม
ตรวจสอบประเมินผล 5) ขั้นการร่วมนำผลการประเมินมาปรับปรุงงานและ 6) ขั้นการร่วม
รายงานผล

เอื้องฟ้า บัวชุม (2557, หน้า 29-30) กล่าวว่า กระบวนการ
ดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ประกอบด้วย 1) ขั้นการร่วมเตรียมการ
2) ขั้นการร่วมวางแผนการดำเนินการ 3) ขั้นการร่วมดำเนินการตามแผน 4) ขั้นการร่วม
ตรวจสอบประเมินผล 5) ขั้นการร่วมนำผลการประเมินมาปรับปรุงงานและ 6) ขั้นการร่วม
รายงานผล

จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการ
การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สรุปได้ดังตาราง 2

ตาราง 2 การสังเคราะห์กระบวนการการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน

นักวิชาการ/ นักวิจัย กระบวนการ การดำเนินงาน การประกันคุณภาพ ภายในโรงเรียน	วิบูลย์ วัชรวิเศษ (2554)	พรหมรัตน์ สุกสมิทธิพันธ์ (2555)	รัตติกาล แสงงาม (2556)	กิตติรัตน์ เป้าลี (2557)	ดร.ชิต วงศ์ไต้เม (2557)	พิชานันท์ อธิธรรม (2557)	เอื้องฟ้า บัวชุม (2557)	ความถี่	ร้อยละ	ตัวแปรที่คัดสรร
1. การร่วมเตรียมการ		✓	✓	✓	✓	✓	✓	6	90	✓
2. การร่วมวางแผนการดำเนินการ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	7	100	✓
3. การร่วมดำเนินการตามแผน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	7	100	✓
4. การร่วมตรวจสอบประเมินผล	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	7	100	✓
5. การร่วมนำผลการประเมินมา ปรับปรุงงาน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	7	100	✓
6. การรายงานผล		✓	✓	✓	✓	✓	✓	6	90	✓

จากตาราง 2 ผู้วิจัยได้กำหนดกระบวนการการดำเนินงานการประกัน
คุณภาพภายในโรงเรียนที่มีความถี่ตั้งแต่ 5 ขึ้นไปหรือร้อยละ 50 ขึ้นไป ประกอบด้วย 6 ชั้น
คือ 1) ชั้นร่วมการเตรียมการ 2) ชั้นร่วมการวางแผนการดำเนินการ
3) ชั้นร่วมการดำเนินการตามแผน 4) ชั้นร่วมการตรวจสอบประเมินผล 5) ชั้นร่วมการนำ
ผลการประเมินมาปรับปรุงงานและ 6) ชั้นร่วมการรายงานผล

สรุปได้ว่า กระบวนการการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน
หมายถึง ชั้นการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน ซึ่งเป็น
การทำงานร่วมกันของครูทุกคน ประกอบด้วย 1) ชั้นร่วมการเตรียมการ
2) ชั้นร่วมการวางแผนการดำเนินการ 3) ชั้นร่วมการดำเนินการตามแผน
4) ชั้นร่วมการตรวจสอบประเมินผล 5) ชั้นร่วมการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงานและ
6) ชั้นร่วมการรายงานผล ซึ่งมีรายละเอียดในแต่ละชั้น ดังนี้

2.6.1 ชั้นร่วมการเตรียมการ

2.6.1.1 นักวิชาการหลายท่านให้ความหมายการร่วมการเตรียมการ ดังนี้

พร้อมรัตน์ สกุลมีฤทธิ์ (2555, หน้า 5) และ พัทธานันท์ อรยนต์ชัย (2555, หน้า 13-14) กล่าวว่า ชั้นการร่วมเตรียมการ หมายถึง การเตรียมความพร้อมของบุคลากร โดยการสร้างความตระหนักและพัฒนาความรู้และการแต่งตั้งกรรมการรับผิดชอบการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน

อัครี วงศ์กา (2555, หน้า 14) กล่าวว่า ชั้นการร่วมเตรียมการ หมายถึง การเตรียมความพร้อมของบุคลากร โดยการสร้างความตระหนักทั้งพัฒนาความรู้และทักษะด้านการประกันคุณภาพให้บุคลากรทุกคนในสถานศึกษาและการแต่งตั้งคณะทำงาน ทำหน้าที่รับผิดชอบในการประสานงาน ดูแลกระตุ้นและกำกับให้บุคลากรภายในและภายนอกสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน

รัตนิกร แสงงาม (2556, หน้า 6) กล่าวว่า ชั้นการร่วมเตรียมการ หมายถึง การเตรียมความพร้อมของบุคลากรและการแต่งตั้งคณะกรรมการที่รับผิดชอบ

สรุปได้ว่า ชั้นการร่วมเตรียมการ คือ การเตรียมความพร้อมของคณะครูและการแต่งตั้งคณะกรรมการที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในให้มีความรู้ความเข้าใจและความสามารถ ประกอบด้วย 1) สืบหาข้อมูลเกี่ยวกับบุคลากรในโรงเรียน 2) แต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน 3) จัดเตรียมงบประมาณในการดำเนินงาน 4) จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานและ 5) กำหนดระยะเวลาในการกำกับติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน

2.6.1.2 ขั้นตอนการเตรียมความพร้อม

นักวิชาการได้กล่าวถึงขั้นตอนการเตรียมความพร้อม ดังนี้

ศุภาพิชญ์ ช่วยรักษา (2557, หน้า 26) และ เพ็ญนภา เปาะชาญ (2559, หน้า 35) กล่าวว่า ขั้นตอนการเตรียมความพร้อม ประกอบด้วย 1) สืบหาข้อมูลเกี่ยวกับบุคลากรในโรงเรียน 2) แต่งตั้งคณะกรรมการการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน 3) จัดเตรียมงบประมาณในการประเมิน 4) จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานและ 5) กำกับ ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน

เรวัตี ชำนาญเท (2559, หน้า 24) กล่าวว่า ขั้นตอนการเตรียมความพร้อม ประกอบด้วย 1) การเตรียมความพร้อมของบุคลากร คือ การสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการประกันคุณภาพภายในและการทำงานเป็นทีม 2) แต่งตั้งคณะกรรมการการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนในการประสานงาน กำกับดูแล ช่วยเหลือสนับสนุนให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกันและเชื่อมโยงเป็นทีม

สรุปได้ว่า ขั้นตอนการเตรียมความพร้อม ประกอบด้วย การเตรียมความพร้อมของบุคลากร เช่น การสร้างความตระหนัก พัฒนาความรู้ สัมผัสและแต่งตั้งผู้รับผิดชอบงานตรงตามความสามารถหรือตามความถนัดของแต่ละคน เพื่อให้ได้ผลงานที่มีประสิทธิภาพ

2.6.2 ขั้นการร่วมวางแผนการดำเนินการ

2.6.2.1 ความหมายขั้นการร่วมวางแผนการดำเนินการ ดังนี้

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายขั้นการร่วมวางแผนการดำเนินการ ดังนี้

สมชัย จรรยาไพบุลย์ (2555, หน้า 34) กล่าวว่า ขั้นการร่วมวางแผนการดำเนินการ หมายถึง ขั้นตอนแรกที่สำคัญคือการกำหนดเป้าหมายการจัดอันดับความสำคัญของเป้าหมาย กำหนดแนวทางการดำเนินงานหรือวิธีปฏิบัติงาน กำหนดระยะเวลา การกำหนดงบประมาณ และการกำกับผู้รับผิดชอบ

อัครี วงศ์กา (2555, หน้า 14) กล่าวว่า ขั้นการร่วมวางแผนการดำเนินการ หมายถึง การวางแผน การเตรียมระบบข้อมูลสารสนเทศที่มีคุณภาพ การจัดทำธรรมนูญโรงเรียนหรือแผนพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน ซึ่งมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการกำหนดเป้าหมายหรือมาตรฐานการศึกษา จัดลำดับความสำคัญของเป้าหมาย กำหนดแนวทางการดำเนินงาน ระยะเวลา งบประมาณและผู้รับผิดชอบ

ครรชิต วงศ์แต่ม (2557, หน้า 30) กล่าวว่า ขั้นการร่วมวางแผนการดำเนินการ หมายถึง การกำหนดเป้าหมาย แนวทางการดำเนินงานผู้รับผิดชอบงาน ระยะเวลาและทรัพยากรที่ต้องใช้ สำหรับแผนต่างๆ ที่จัดทำคือ แผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี แผนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา แผนการประเมินคุณภาพและแผนงบประมาณ

นารี โมงปราณีต (2557, หน้า 5) กล่าวว่า ชั้นการร่วมวางแผนการดำเนินการ หมายถึง การตัดสินใจล่วงหน้า โดยใช้วิจารณญาณในการศึกษาปัญหาพิจารณาทางเลือก และกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่ดีที่สุด ภายใต้ข้อจำกัดของทรัพยากร เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และสนองตอบภารกิจปัญหา ความต้องการของหน่วยงานและให้ได้ผลดีที่สุดตามความสำคัญของการวางแผน

สรุปได้ว่า ชั้นการร่วมวางแผนการดำเนินการ หมายถึง การกำหนดแนวทางหรือวิธีปฏิบัติงานในการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนไว้ล่วงหน้า เช่น กำหนดระยะเวลา การกำหนดงบประมาณและทรัพยากรที่ต้องใช้ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

2.6.2.2 องค์ประกอบชั้นการร่วมวางแผนการดำเนินการ

นักวิชาการได้กล่าวถึงองค์ประกอบชั้นการร่วมวางแผนการดำเนินการ ดังนี้

สุโรยา จินารง (2554, หน้า 36) กล่าวว่า องค์ประกอบชั้นการร่วมวางแผนการดำเนินการ ประกอบด้วย 1) กำหนดขอบเขตของปัญหาให้ชัดเจน 2) กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย 3) กำหนดวิธีการที่จะบรรลุถึงวัตถุประสงค์และ 4) ถูกต้องแม่นยำที่สุดเท่าที่เป็นไปได้

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของชั้นการร่วมวางแผน ประกอบด้วย 1) การกำหนดเป้าหมายหรือมาตรฐานการศึกษา 2) การจัดอันดับความสำคัญของเป้าหมาย 3) การกำหนดแนวทางการดำเนินงานหรือวิธีการปฏิบัติ 4) การกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานและ 5) การกำหนดผู้รับผิดชอบ

2.6.3 ชั้นการร่วมดำเนินการตามแผน

2.6.3.1 ความหมายชั้นการร่วมดำเนินการตามแผน

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายชั้นการร่วมดำเนินการตามแผน ดังนี้

วิรุฬรัตน์ วาริระนิช (2554, หน้า 6) กล่าวว่า ชั้นการร่วมดำเนินการตามแผน หมายถึง การปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ มีการสนับสนุนส่งเสริมจัดตั้งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปี และจัดวิทยากรที่มีความรู้ให้การนิเทศแนะนำฝึกอบรมการปฏิบัติงานเพื่อเพิ่มพูนทักษะและประสิทธิภาพของงาน

สมชัย จรรยาไพบูลย์ (2555, หน้า 34) กล่าวว่า ขั้นการร่วมดำเนินงานตามแผน หมายถึง การส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากร ทำงานอย่างมีความสุข จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กำกับ ติดตาม (Monitoring) ทุกระดับ และให้การนิเทศ

อัชรี วงศ์กา (2555, หน้า 14) กล่าวว่า ขั้นการร่วมดำเนินงานตามแผน หมายถึง สถานศึกษาคควรดำเนินการในเรื่องการส่งเสริม สนับสนุน จัดสิ่งอำนวยความสะดวก ติดตาม ดูแล กำกับและการนิเทศการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา

นารี โมงปราณีต (2557, หน้า 5) กล่าวว่า ขั้นการร่วมดำเนินงานตามแผน หมายถึง การลงมือทำตามแผนที่ได้วางแผนที่ได้วางไว้ เป็นการบริหารงานเพื่อให้ได้ผลตามเป้าหมายโดยการศึกษา และฝึกอบรมให้เข้าใจในวิธีการทำงานในแต่ละครั้งเก็บข้อมูลถึงคุณลักษณะทางด้านคุณภาพตามวิธีการที่ได้กำหนดไว้ และลงมือปฏิบัติ ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนทำงานอย่างมีความสุข กระบวนการที่จะต้องปฏิบัติงาน

สรุปได้ว่า ขั้นการร่วมดำเนินการตามแผน หมายถึง การลงมือดำเนินงานร่วมกันของทุกฝ่ายตามแผนที่ได้วางไว้ โดยมีผู้บริหารเป็นผู้นำ ให้การส่งเสริมและสนับสนุนทรัพยากร กับคณะดำเนินงาน และร่วมกันแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานในทุกขั้นตอน

2.6.3.2 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในขั้นการร่วมดำเนินการตามแผน

การตามแผน

นักวิชาการได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในขั้นการร่วมดำเนินการตามแผน ดังนี้

รัตนิกร แสงงาม (2556, หน้า 43) และรัตนา แก้วจันทร์เพชร (2558, หน้า 47) กล่าวว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในขั้นการร่วมดำเนินการตามแผน คือ การส่งเสริม สนับสนุน ให้บุคลากรทำงานอย่างมีความสุข โดยมอบสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการปฏิบัติ กำกับ ติดตามการทำงานและให้การนิเทศ

สรุปได้ว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในขั้นการร่วมดำเนินการตามแผน เป็นผู้ขับเคลื่อนขององค์กร โดยสนับสนุน อำนวยความสะดวกและกำกับติดตามผลการทำงานและให้การนิเทศ เพื่อให้บุคลากรได้ทำงานอย่างมีความสุข

2.6.4 ชั้นการร่วมตรวจสอบประเมินผล

2.6.4.1 ความหมายของชั้นการร่วมตรวจสอบประเมินผล

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของชั้นการร่วมตรวจสอบประเมินผล ดังนี้

พร้อมรัตน์ สกุลมีฤทธิ์ (2555, หน้า 5) กล่าวว่า ชั้นการร่วมตรวจสอบประเมินผล หมายถึง การที่สถานศึกษาร่วมกันตรวจสอบคุณภาพเพื่อพัฒนาปรับปรุงให้เป็นไปตามเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษา มีการตรวจสอบตนเอง และการประเมินหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาปรับปรุงโรงเรียน ทำให้โรงเรียนมีการตื่นตัวในการพัฒนาคุณภาพอยู่เสมอ มีการวางกรอบการประเมินเพื่อกำหนดแนวทางในการประเมินว่า จะประเมินอะไร ใครเป็นผู้ประเมิน มีการจัดหาหรือจัดทำเครื่องมือเก็บข้อมูล แปลความหมาย ตรวจสอบ ปรับปรุงคุณภาพการประเมิน

อัครี วงศ์กา (2555, หน้า 14) กล่าวว่า ชั้นการร่วมตรวจสอบประเมินผล หมายถึง การดำเนินการในเรื่องการกำหนดกรอบการประเมินอาจจัดหาหรือจัดทำเครื่องมือการประเมินที่ง่ายต่อการใช้และแปลความหมาย โดยคณะครูในโรงเรียนเอง การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การแปลความหมายและการตรวจสอบปรับปรุงคุณภาพ การประเมิน

สรุปได้ว่า ชั้นการร่วมตรวจสอบประเมินผล หมายถึง การร่วมตรวจสอบความสำเร็จในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ทั้งการประเมินด้วยตนเองและประเมินโดยหน่วยงานต้นสังกัด

2.6.4.2 ขั้นตอนการดำเนินงานของการร่วมตรวจสอบประเมินผล

นักวิชาการได้กล่าวถึงขั้นตอนการดำเนินงานของการร่วมตรวจสอบประเมินผล ดังนี้

สุโรยา จินารง (2554, หน้า 44) กล่าวว่า ขั้นตอนการดำเนินงานของการร่วมตรวจสอบประเมินผล ประกอบด้วย 1) การวางกรอบการประเมิน 2) การจัดหาหรือจัดทำเครื่องมือ 3) การเก็บรวบรวมข้อมูล 4) การวิเคราะห์ข้อมูล 5) การแปลความหมายและ 6) การตรวจสอบและปรับปรุงคุณภาพ

รัตนิกร แสงงาม (2556, หน้า 46) กล่าวว่า ขั้นตอนการดำเนินงานของการร่วมตรวจสอบประเมินผล ประกอบด้วย 1) การวางกรอบการประเมิน 2) การจัดหาหรือจัดทำเครื่องมือ 3) การวิเคราะห์ข้อมูล 4) การแปลความหมายและ 5) การตรวจสอบและปรับปรุงคุณภาพ

สรุปได้ว่า ขั้นตอนการดำเนินงานของการร่วมตรวจสอบประเมินผล ประกอบด้วย 1) การวางกรอบการประเมิน 2) การจัดหาหรือจัดทำเครื่องมือ 3) การวิเคราะห์ข้อมูล 4) การแปลความหมายและ 5) การตรวจสอบและปรับปรุงคุณภาพ

2.6.5 ขั้นตอนการร่วมนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน

2.6.5.1 ความหมายของขั้นตอนการร่วมนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของขั้นตอนการร่วมนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน ดังนี้

อภิรักษ์ ทองมนต์ (2553, หน้า 6) กล่าวว่า ขั้นตอนการร่วมนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน หมายถึง การนำผลการประเมินเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมาปรับปรุงงานเพื่อให้ผลสำเร็จของงานมีคุณภาพ โดยผู้บริหารสถานศึกษาและครูนำผลการประเมินไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้บริหาร ครู นักเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ใช้ในการวางแผนการปฏิบัติงานในระยะต่อไป จัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศ เพื่อใช้ประกอบในการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ

ครรชิต วงศ์แต้ม (2557, หน้า 31) กล่าวว่า ขั้นตอนการร่วมนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน หมายถึง เมื่อแต่ละฝ่ายประเมินผลเสร็จแล้วจะส่งผลให้คณะกรรมการรับผิดชอบนำไปวิเคราะห์และแปลผลแล้วนำเสนอผลต่อผู้เกี่ยวข้องเพื่อนำไปปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากร นำไปวางแผนในระยะต่อไปและจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศหรือการเขียนรายงานประเมินตนเอง

สรุปได้ว่า ขั้นตอนการร่วมนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน หมายถึง การนำผลการประเมินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนมาวิเคราะห์ หากจุดเด่น จุดด้อย และสังเคราะห์ ตลอดจนหาวิธีการแก้ปัญหาร่วมกันของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อนำมาพัฒนาโรงเรียนต่อไป

2.6.5.2 ขั้นตอนการดำเนินงานของขั้นการร่วมนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน

นักวิชาการได้กล่าวถึงขั้นตอนการดำเนินงานของขั้นการร่วมนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน ดังนี้

พัชรินทร์ ปิ่นดวงค์ (2556, หน้า 37) กล่าวว่า ขั้นตอนการดำเนินงานของขั้นการร่วมนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน คือ การกำหนดมาตรฐานของการทำงานว่าเป็นที่พึงพอใจและบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ สรุปปัญหาความต้องการของการดำเนินงาน ครั้งที่ 1 เมื่อดำเนินงานยังไม่เป็นที่พึงพอใจก็จะสรุปปัญหาของการดำเนินงานครั้งที่ 1 และลงมือตัดสินใจว่าจะแก้ไขการดำเนินงานใหม่เพื่อให้ได้มาตรฐานการปฏิบัติการแก้ไขปัญหามาตามข้อสรุปปัญหาและเตรียมการเพื่อดำเนินการตามวงจรครั้งหนึ่ง

รัตนา แก้วจันทร์เพชร (2558, หน้า 47) กล่าวว่า ขั้นตอนการดำเนินงานของขั้นการร่วมนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน คือ สถานศึกษานำผลการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษามาวิเคราะห์ แล้วดำเนินการติดตามตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุงการปฏิบัติงานที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อนำไปวางแผนพัฒนาการปฏิบัติงานในระยะต่อไป สำหรับงานที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้พัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นต่อไป

สรุปได้ว่า ขั้นตอนการดำเนินงานของขั้นการร่วมนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน คือ นำผลการดำเนินงานมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ แล้วนำผลมาปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.6.6 ขั้นการร่วมรายงานผล

2.6.6.1 ความหมายของขั้นการร่วมรายงานผล

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของขั้นการร่วมรายงานผล ดังนี้

พร้อมรัตน์ สกุลมีฤทธิ์ (2555, หน้า 5) กล่าวว่า ขั้นการร่วมรายงานผล เป็นการรวบรวมผลการประเมินตนเองตามเกณฑ์มาตรฐาน วิเคราะห์มาตรฐานและเขียนรายงานประจำปีเผยแพร่ให้ผู้อื่นได้รับทราบ

รัตน์กร แสงงาม (2556, หน้า 6) กล่าวว่า ขั้นตอนการร่วมรายงานผล เป็นการจัดทำรายงานประเมินตนเอง หรือจัดทำรายงานประจำปี และการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ

สรุปได้ว่า ขั้นตอนการร่วมรายงานผล หมายถึง การจัดทำรายงานผลการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนในรอบปีการศึกษา เสนอต่อผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู หน่วยงานต้นสังกัดและเผยแพร่ให้สาธารณชนได้รับทราบ

2.6.6.2 ขั้นตอนการดำเนินงานของขั้นตอนการร่วมรายงานผล นักวิชาการได้กล่าวถึงขั้นตอนการดำเนินงานของขั้นตอนการร่วมรายงานผล ดังนี้

สุไรยา จินารง (2554, หน้า 45) กล่าวว่า ขั้นตอนการดำเนินงานของขั้นตอนการร่วมรายงานผล ประกอบด้วย 1) รวบรวมผลงาน เป็นการรวบรวมผลการดำเนินงานที่ได้ปฏิบัติ ทุกงาน ทุกโครงการ จะสำเร็จหรือไม่สำเร็จก็ตาม 2) วิเคราะห์ตามเกณฑ์มาตรฐานหรือเป้าหมายและ 3) สรุปรายงานผล เป็นการนำเสนอผลการดำเนินงานทั้งเด่นและด้อยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554, หน้า 20) กล่าวว่า ขั้นตอนการดำเนินงานของขั้นตอนการร่วมรายงานผล ประกอบด้วย 1) แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษา 2) รวบรวมข้อมูลสารสนเทศ วิเคราะห์ และแปล 3) เขียนรายงาน 4) นำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบและ 5) รายงานและเปิดเผยต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง

เรวัตติ ชำนาญเท (2559, หน้า 25) กล่าวว่า ขั้นตอนการดำเนินงานของขั้นตอนการร่วมรายงานผล เริ่มจากรวบรวมผลการดำเนินงานและผลการประเมินมาวิเคราะห์ จำแนกตามมาตรฐานการศึกษาและเขียนรายงาน

สรุปได้ว่า ขั้นตอนการดำเนินงานของขั้นตอนการร่วมรายงานผล คือ ผู้บริหารโรงเรียนแต่งตั้งคณะทำงาน 2) รวบรวมผลงานแล้วนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์มาตรฐานหรือเป้าหมาย 3) เขียนรายงานและ 4) สรุปรายงานผลให้หน่วยงานต้นสังกัดได้รับทราบ

2.7 ผลลัพธ์ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โรงเรียน

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงองค์ประกอบของผลลัพธ์ของ
การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน ดังนี้

พินิจ นาทองห่อ (2554, หน้า 6) กล่าวว่า ผลลัพธ์ของการดำเนินงาน
การประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ประกอบด้วย 1) คุณภาพการเรียนการสอน
2) คุณภาพการบริหารและจัดการศึกษาและ 3) คุณภาพการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้

ปราโมศ อิศโร (2554, หน้า 14) กล่าวว่า ผลลัพธ์ของการดำเนินงาน
การประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ประกอบด้วย 1) คุณภาพผู้เรียน 2) คุณภาพการเรียน
การสอน 3) คุณภาพการบริหารและจัดการและ 4) คุณภาพการพัฒนาชุมชนแห่ง
การเรียนรู้

พินิจการณ จันทร์สว่าง (2554, บทคัดย่อ) กล่าวว่า ผลลัพธ์ของ
การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน ประกอบด้วย
1) คุณภาพผู้เรียน 2) คุณภาพของกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
3) คุณภาพของกระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา

ทิชัมพร ยศสมบัติ (2557, หน้า 4) กล่าวว่า ผลลัพธ์ของการดำเนินงาน
การประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน ประกอบด้วย 1) คุณภาพผู้เรียน
2) การจัดการศึกษา 3) การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ 4) อัตลักษณ์ของสถานศึกษาและ
5) มาตรการส่งเสริม

สุพัชรกานต์ หมายกล้า (2557, หน้า 47) กล่าวว่า ผลลัพธ์ของ
การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน ประกอบด้วย
1) คุณภาพผู้เรียน 2) การจัดการศึกษา 3) การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ 4) อัตลักษณ์ของ
สถานศึกษาและ 5) มาตรการส่งเสริม

สุพิชญา กลั่นนุรักษ์ (2559, หน้า 37) กล่าวว่า ผลลัพธ์ของ
การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน ประกอบด้วย
1) คุณภาพผู้เรียน 2) การจัดการศึกษา 3) การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ 4) อัตลักษณ์ของ
สถานศึกษาและ 5) มาตรการส่งเสริม

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2559, หน้า 2) กล่าวว่า ผลลัพธ์ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ประกอบด้วย 1) คุณภาพนักเรียน 2) คุณภาพของการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา 3) คุณภาพของกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลลัพธ์ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา สรุปได้ดังตาราง 3

ตาราง 3 การสังเคราะห์ผลลัพธ์ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน

นักวิชาการ ผลลัพธ์ นักวิจัย ของการดำเนินงาน การประกัน คุณภาพภายใน โรงเรียน	พินิจ นาทองทอง (2554)	ปราโมทย์ ชิสโร (2554)	พันธิการณ จันทร์สว่าง (2554)	ทิศเมพร ยศสมบัติ (2557)	สุพัชฌาภรณ์ หมกยกุล (2557)	สุพิชญา กลิ่นนุรักษ์ (2559)	สำนักทดสอบทางการศึกษา (2559)	รวม	ร้อยละ	ตัวแปรที่ศึกษา
1. คุณภาพนักเรียน		✓	✓	✓	✓	✓	✓	6	85.71	✓
2. การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้				✓	✓	✓		3	42.86	
3. การพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้	✓	✓						2	28.57	
4. อัตลักษณ์ของสถานศึกษา				✓	✓	✓		3	42.86	
5. มาตรการส่งเสริม				✓	✓	✓		3	42.86	
6. คุณภาพของการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา	✓	✓	✓				✓	4	57.14	✓
7. คุณภาพของกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	✓	✓	✓				✓	4	57.14	✓
8. ระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผล							✓	1	14.29	
9. การจัดการศึกษา				✓	✓	✓		3	42.86	

จากตาราง 3 ผู้วิจัยได้กำหนดองค์ประกอบที่เป็นผลลัพธ์ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนที่มีความถี่ 4 ขึ้นไปหรือค่าร้อยละ 50 ขึ้นไป แต่เนื่องจากข้อ 2 การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ข้อ 3 การพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้

และข้อ 7 คุณภาพของกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความหมายใกล้เคียงกัน ดังนั้นจึงรวมเข้าด้วยกันได้ความถี่ 9 โดยใช้ชื่อว่า คุณภาพของกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้น ผลลัพธ์ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) คุณภาพนักเรียน 2) คุณภาพของการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา 3) คุณภาพของกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

สรุปได้ว่า ผลลัพธ์ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน หมายถึง ผลที่เกิดจากการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ประกอบด้วย

- 1) คุณภาพผู้เรียน
 - 2) คุณภาพของการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา
 - 3) คุณภาพของกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

2.7.1 คุณภาพผู้เรียน

2.7.1.1 ความหมายคุณภาพผู้เรียน

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายคุณภาพผู้เรียน ดังนี้

พินิจ นาทองห่อ (2554, หน้า 50) กล่าวว่า คุณภาพผู้เรียน หมายถึง การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์คิดไตร่ตรอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ทิฆัมพร ยศสมบัติ (2557, หน้า 4) กล่าวว่า คุณภาพผู้เรียน หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับเด็กมีร่างกายเจริญเติบโตตามวัย มีน้ำหนักส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน มีทักษะการเคลื่อนไหวตามวัย สามารถดูแลสุขภาพ และหลีกเลี่ยงต่อสภาวะที่เสี่ยงต่อโรค อุบัติเหตุ ภัย และสิ่งเสพติด

สุพัชรกานต์ หมายถึง (2557, หน้า 6) กล่าวว่า คุณภาพผู้เรียน หมายถึง การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ตามที่ระบุในหลักสูตรเป็นหลัก โดยการกำหนดคุณภาพผู้เรียนเป็น 6 ส่วน คือ มีสุขภาพที่ดี มีสุนทรียภาพมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ

คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล มีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

สรุปได้ว่า คุณภาพผู้เรียน หมายถึง ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา มีความรู้คู่คุณธรรม มีจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนด และสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

2.7.1.2 องค์ประกอบของคุณภาพผู้เรียน

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงองค์ประกอบของคุณภาพผู้เรียน ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554, หน้า 5) และ รัตนกร พรหมวังขวา (2558, หน้า 6) กล่าวว่า คุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ 1) มีสุขภาพที่ดีและมีสุนทรียภาพ 2) มีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ 3) มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักเรียนรู้ด้วยตนเอง รักเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 4) มีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล 5) มีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรและ 6) มีทักษะในการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

สุรพล พิมพ์สอน (2557, หน้า 40) กล่าวว่า องค์ประกอบของคุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วย 1) ผู้เรียนเป็นคนดี หมายถึง ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ 2) ผู้เรียนเป็นคนเก่ง หมายถึง ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณมีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง มีวิสัยทัศน์ มีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร 3) ผู้เรียนเป็นคนมีความสุข หมายถึง ผู้เรียนมีความสุขกาย สุขใจ มีความสุขในการเรียน มีสุนทรียภาพและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของคุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วย

- 1) ผู้เรียนเป็นคนดี 2) ผู้เรียนเป็นคนเก่ง 3) ผู้เรียนเป็นคนมีความสุข

2.7.1.3 ความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

นักวิชาการได้กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ดังนี้

สุรพล พิมพ์สอน (2557, หน้า 31) ความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เป็นการพัฒนาให้นักเรียนมีสมรรถนะทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม จริยธรรม มีความสามารถในการแข่งขันกับนานาชาติและผู้เรียนได้ดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุข

อรวรรณ พลคล้าย (2559, หน้า 24) กล่าวว่า ความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นการพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอันจะนำไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียน พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ระบบการเรียนการสอน การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา คุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน คือ การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

2.7.2. คุณภาพของการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา

2.7.2.1 ความหมายคุณภาพของการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา

นักวิชาการได้กล่าวถึงความหมายคุณภาพของการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

พินิจ นาทองหล่อ (2554, หน้า 50) กล่าวว่า คุณภาพของการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง กลไกในการขับเคลื่อนให้เกิดการดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย ผู้บริหารเป็นตัวจักรสำคัญที่สุด เพราะผู้บริหารเป็นผู้กำหนดทิศทางการทำงาน เป็นผู้นำในการดำเนินงาน มีภาวะผู้นำในการจัดการศึกษาให้เป็นระบบ โดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน มีการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและศักยภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559, หน้า 7)

กล่าวว่า คุณภาพของการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการบริหารและการจัดการของสถานศึกษาที่ครอบคลุมด้านวิชาการ ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้านข้อมูลสารสนเทศ และด้านสภาพแวดล้อม โดยเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจด้านคุณภาพการศึกษา

สรุปได้ว่า คุณภาพของการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา คือ กลไกในการขับเคลื่อนให้เกิดการดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย โดยผู้บริหารเป็นแกนนำในการดำเนินงาน คอยสนับสนุน ส่งเสริมอำนวยความสะดวกให้กับ การดำเนินงานให้เกิดความสะดวก และเปิดโอกาสให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องมามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจด้านคุณภาพการศึกษา

2.7.2.2 ความสำคัญของคุณภาพการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา

โรงเรียนตลาดโพธิ์พิทยาคม (2559, หน้า 19-20) กล่าวว่า ความสำคัญของคุณภาพการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา คือ สถานศึกษามีเป้าหมาย วิสัยทัศน์และพันธกิจ มีแผนปฏิบัติการประจำปีที่สุดสอดคล้องกับนโยบายการปฏิรูปการศึกษาและมีการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล รายงานผลการบริหารและการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่องและได้รับความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้อง

สรุปได้ว่า ความสำคัญของคุณภาพการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา คือ สถานศึกษามีเป้าหมายและได้รับความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องทำให้ได้รับการยอมรับและบรรลุเป้าหมายในการบริหารสถานศึกษา

2.7.3 คุณภาพของกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.7.3.1 ความหมายคุณภาพของกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

นักวิชาการได้กล่าวถึงความหมายคุณภาพของกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้

พินิจ นาทองหล่อ (2554, หน้า 54) กล่าวว่า คุณภาพของกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง กลไกในการส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการส่งเสริมสนับสนุนในการพัฒนาการศึกษา การใช้และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ความร่วมมือกับชุมชน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน องค์กรหลักในชุมชน มีความสัมพันธ์กับสถานศึกษาและมีส่วนสำคัญที่ส่งเสริม สนับสนุน ผลักดันให้เกิดการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน ทำให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ สังคมแห่งการเรียนรู้

สุพัชรกานต์ หมายถึง (2557, หน้า 6) กล่าวว่า คุณภาพของกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง มาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการจัดแหล่งเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างองค์กรในชุมชน การเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองและมีการพัฒนาตัวเองอย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า คุณภาพของกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนให้ตรงกับความถนัดและความต้องการของผู้เรียนมากที่สุดและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองและมีการพัฒนาตัวเองอย่างต่อเนื่อง

2.7.3.2 ลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นักวิชาการได้สรุปลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้

อารี มาลาทอง (2555, หน้า 30) กล่าวว่า ลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ในแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองและเรียนรู้ได้อย่างสนุกสนาน ส่งผลให้ผู้เรียนเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข

อำพรรัตน์ ทิพย์สมบัติ (2559, หน้า 27) กล่าวว่า ลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นพบและสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งต่างๆ ผู้เรียนได้คิดทำและแสดงออกเพื่อแก้ไขปัญหาหรือสร้างผลงาน มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนหรือกลุ่มได้เรียนรู้จากการแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ ความคิด ประสบการณ์แก่กันและกัน ปฏิบัติอย่างมีขั้นตอน

หรือกระบวนการ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเองและเพื่อน สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้

สรุปได้ว่า ลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ การจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนสามารถค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน

2.7.3.3 องค์ประกอบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

นักวิชาการได้สรุปองค์ประกอบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้

สลิตา รินสิริ (2558, หน้า 15) กล่าวว่า องค์ประกอบจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วย การเตรียมการสอน การจัดการเรียนรู้ การใช้สื่อการเรียนรู้และการประเมินผล

อรอุมา กองฝ่าย (2558, หน้า 24) กล่าวว่า องค์ประกอบจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วย 1) บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา 2) บทบาทครู 3) บทบาทนักเรียน 4) การจัดการเรียนรู้ 5) แผนการจัดการเรียนรู้ 6) ด้านการวัดและประเมิน และ 7) สื่อการจัดการเรียนรู้

สรุปได้ว่า องค์ประกอบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วย บทบาทที่เป็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน การจัดแผนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลและสื่อการจัดการเรียนรู้

3. แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับรูปแบบ

การศึกษารูปแบบ มีประเด็นสำคัญ ดังนี้

3.1 ความหมายของรูปแบบ

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของคำว่า รูปแบบ (Model) ไว้ดังนี้

ละมุล รอดขวัญ (2555, หน้า 15) กล่าวว่า รูปแบบ หมายถึง สิ่งที่แสดงโครงสร้างและความสัมพันธ์ของปัจจัยหรือองค์ประกอบของสิ่งที่นำมาศึกษาให้เข้าใจง่าย อย่างเป็นรูปธรรมและใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้ได้รูปแบบตามที่ต้องการ

สมัศร เขาวกรณั (2555, หน้า 97) กล่าววว่า รูปแบบ หมายถึง สิ่งัที่แสดง โครงสร้างทางความคิด องคัประกอบ และความสัมพันธ์ขององคัประกอบต่างๆ รวมถึงสิ่งัที่แสดง หรืออธิบายปรากฏการณัต่างๆ ให้เข้าใจายยิ่งขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทาง ในการดำเนินการอยางใดอยางหนึ่ง

รัชดาพร พิมพิชัย (2556, หน้า 82) กล่าววว่า รูปแบบ หมายถึง สิ่งัที่แสดงโครงสร้างทางความคิด องคัประกอบและความสัมพันธ์ขององคัประกอบต่างๆ รวมถึงสิ่งัที่แสดงหรืออธิบายปรากฏการณัต่างๆ ให้เข้าใจายยิ่งขึ้น เพื่อให้เป็นแนวทางใน การดำเนินการอยางใดอยางหนึ่ง

ศศิธร บัวทอง (2556, หน้า 105) กล่าววว่า รูปแบบ หมายถึง กรอบ ความคิดทางด้านหลักการ วิธีการดำเนินงาน กระบวนการทำงานที่มีความสัมพันธ์กัน เพื่อใช้เป็นแนวทางให้เข้าใจายต่อการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และ เกิดประสิทธิภาพ

คมศิลป์ ประสงค์สุข (2557, หน้า 102) กล่าววว่า รูปแบบ หมายถึง แบบจำลองโครงสร้างทางความคิดของรูปแบบการพัฒนากาจะผู้นำัที่มีประสิทธิผลของ ผู้สถานศึกษาขนาดเล็ก ที่จำลองมาจากแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกาจะผู้นำัที่มี ประสิทธิภาพ ซึ่งแสดงให้ัเห็นถึงความสัมพันธ์ของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก

อนุสรรา บุตรเพ็ง (2557, หน้า 15) กล่าววว่า รูปแบบ หมายถึงโครงสร้าง โปรแกรม แบบจำลอง หรือตัวแบบที่จำลองสภาพจริงเพื่อใช้แทนแนวคิด โดยอธิบายลำดับ ขั้นตอนของความสัมพันธ์ขององคัประกอบหรือกิจกรรมในระบบ

สรุปได้วว่า รูปแบบ หมายถึง โครงสร้างความคิดที่แสดงออกถึง ความสัมพันธ์ระหว่างองคัประกอบต่างๆ ที่เกี่ยวกับปรากฏการณัที่สนใจศึกษา

3.2 ประเภทรูปแบบ

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงประเภทของรูปแบบ ดังนี้

ละมุล รอดขวัญ (2555, หน้า 18) กล่าววว่า ประเภทของรูปแบบที่ เหมาะสมสำหรับใช้ในทางการศึกษา ประกอบด้วยรูปแบบเชิงอุปมาอุปมัย รูปแบบเชิงภาษา รูปแบบเชิงแผนผัง รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ รูปแบบเชิงสาเหตุ รูปแบบเชิงกายภาพ รูปแบบเชิงสัญลักษณ์ รูปแบบเสมือนจริง

สมชัย จรรยาไพบุรย์ (2555, หน้า 18) และ อนุสรฯ บุตรเพ็ง (2557, หน้า 18) กล่าวว่า ประเภทของรูปแบบประกอบด้วยแบบจำลองที่เป็นรูปธรรมและแบบจำลองที่เป็นนามธรรม เพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ

รัชดาพร พิมพิชัย (2556, หน้า 85) กล่าวว่า ประเภทของรูปแบบประกอบด้วย รูปแบบเชิงกายภาพ รูปแบบเชิงแนวความคิด รูปแบบเชิงเทียบเคียง รูปแบบเชิงข้อความ รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์และรูปแบบเชิงสาเหตุ

ฤทัยทรัพย์ ดอกคำ (2556, หน้า 161) กล่าวว่า ประเภทของรูปแบบเป็นรูปแบบเชิงกายภาพ รูปแบบเชิงความคิด รูปแบบเชิงเทียบเคียง รูปแบบเชิงข้อความ รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์และรูปแบบเชิงเหตุผล

อารยันต์ แสงนิกุล (2556, หน้า 61) กล่าวว่า ประเภทของรูปแบบเป็นแบบจำลองที่เป็นรูปธรรมหรือรูปเชิงคุณภาพและแบบจำลองหรือรูปแบบเชิงความคิด

กษมน มังคละศิริ (2557, หน้า 140) กล่าวว่า ประเภทของรูปแบบเป็นรูปแบบเชิงกายภาพ รูปแบบเชิงความคิด รูปแบบเสมือนจริง รูปแบบเชิงสัญลักษณ์ รูปแบบเชิงเทียบเคียง รูปแบบเชิงข้อความ รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ และรูปแบบเชิงสาเหตุ

สิงห์ประเสริฐ นาคโคตรคำ (2557, หน้า 123) กล่าวว่า ประเภทของรูปแบบเป็นลักษณะของการใช้ประโยชน์ในการศึกษาและอธิบายปรากฏการณ์ทางการศึกษา เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ ให้เกิดขึ้น

สรุปได้ว่า ประเภทของรูปแบบจะขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการใช้งาน และเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานนั้นได้ทำงานให้ตรงตามรูปแบบที่กำหนดจึงไม่มีรูปแบบที่ตายตัวหรือรูปแบบที่แน่นอน

3.3 องค์ประกอบของรูปแบบ

จากการศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องต่างๆ มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงองค์ประกอบของรูปแบบ ดังนี้

สมัคร เยาวภรณ์ (2555, หน้า 99) กล่าวว่า การกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบไม่จำเป็นว่าจะต้องประกอบด้วยอะไรบ้าง จำนวนเท่าใด มีโครงสร้างและความสัมพันธ์กันอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับปรากฏการณ์ที่กำลังศึกษาหรือจะออกแบบแนวคิด ทฤษฎี และหลักการพื้นฐานในการกำหนดรูปแบบแต่ละรูปแบบนั้นเป็นหลัก

สมชัย จรรยาไพบูลย์ (2555, หน้า 16) กล่าวว่า องค์ประกอบของรูปแบบประกอบด้วย 1) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 2) หลักการของรูปแบบ 3) ระบบงานและกลไกของรูปแบบ 4) วิธีการดำเนินการของรูปแบบและ 5) การประเมินของรูปแบบ

กษมน มัดละศิริ (2557, หน้า 141) กล่าวว่า องค์ประกอบของรูปแบบขึ้นอยู่กับปรากฏการณ์ที่เรากำลังศึกษาหรือจะออกแบบ แนวคิด ทฤษฎีและหลักการพื้นฐานในการกำหนดรูปแบบนั้นๆ เป็นหลักองค์ประกอบ โดยองค์ประกอบที่ดีจะต้องสามารถทำนายผลที่พิสูจน์ได้ มีความสัมพันธ์กันเชิงสาเหตุและโครงสร้าง ตลอดจนช่วยสร้างจินตนาการ ความคิดรวบยอดและขยายขอบเขต สืบเสาะหาความรู้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เป้าหมายที่ต้องการ

คมศิลป์ ประสงค์สุข (2557, หน้า 105) กล่าวว่า องค์ประกอบของรูปแบบที่ดีจะต้องสามารถทำนายผลที่พิสูจน์ได้ มีความสัมพันธ์กันเชิงสาเหตุและเชิงโครงสร้าง ตลอดจนช่วยสร้างจินตนาการ ความคิดรวบยอดและขยายขอบเขตสืบเสาะหาความรู้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เป้าหมายที่ต้องการ

สิงห์ประเสริฐ นาคโคตรคำ (2557, หน้า 124) กล่าวว่า องค์ประกอบจะขึ้นอยู่กับปรากฏการณ์ที่กำลังศึกษา หรือออกแบบแนวคิด ทฤษฎี และหลักการพื้นฐานในการกำหนดรูปแบบแต่ละรูปแบบนั้นเป็นหลัก

อนุสรรา บุตรเพ็ง (2557, หน้า 21) กล่าวว่า องค์ประกอบรูปแบบไม่มีหลักเกณฑ์ที่แน่นอนขึ้นอยู่กับปรากฏการณ์ที่สนใจจะศึกษา ประกอบด้วย 4 ประการ คือ เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ โครงสร้างขององค์การ สถาบันและสภาพแวดล้อมและความเป็นผู้นำ

สรุปได้ว่า องค์ประกอบในรูปแบบขึ้นอยู่กับความสนใจที่และเนื้อหาตามความต้องการของผู้ศึกษา

3.4 การสร้างและพัฒนาารูปแบบ

การสร้างรูปแบบ คือ การกำหนดมโนทัศน์ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ เพื่อชี้ให้เห็นชัดเจนว่ารูปแบบเสนออะไร เสนออย่างไร เพื่อให้ได้อะไร และสิ่งที่ได้นั้นอธิบายปรากฏการณ์อะไร และนำไปสู่ข้อค้นพบอะไรใหม่ๆ จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบพบว่า การพัฒนารูปแบบนี้จะมีขั้นตอนในการดำเนินงานแตกต่างกันไป แต่โดยทั่วไปแล้วอาจจะแบ่งออก เป็นสองตอนใหญ่ๆ คือ การสร้างรูปแบบ (construct) และการหาความตรง (validity) ของรูปแบบส่วนรายละเอียด

ในแต่ละขั้นตอนว่ามีการดำเนินการอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะและกรอบแนวคิดซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบนั้นๆ ตัวอย่างงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงการพัฒนารูปแบบ ดังนี้

ผ่องศรี แก้วชูเสน (2555, หน้า 41) กล่าวว่า การพัฒนารูปแบบ ประกอบด้วย 1) การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) การศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากสถานศึกษา 3) การพารูปแบบ 4) การทดลองใช้รูปแบบในสถานการณ์จริงและ 5) การประเมินผลการใช้รูปแบบ

ละมุล รอดขวัญ (2555, หน้า 26) กล่าวว่า การสร้างหรือพัฒนารูปแบบ ขึ้นอยู่กับลักษณะของรูปแบบนั้นว่าควรแบ่งขั้นตอนการสร้างหรือพัฒนาอย่างไรแต่ที่สำคัญควรบอกปฏิสัมพันธ์หรือที่มาการเขียนอธิบายด้วยรูปแบบซึ่งจะนำรูปแบบไปใช้ ควรใช้รูปแบบทั้งทางตรงและทางอ้อมเพื่อเป็นสิ่งพิจารณาว่าจะเลือกรูปแบบไปใช้หรือพัฒนาต่อไปได้ด้วย

สมัคร เยาวกรณ์ (2555, หน้า 100) และ รัชดาพร พิมพิชัย (2556, หน้า 82) กล่าวว่า การสร้างหรือพัฒนารูปแบบ เป็นการสร้างที่ไม่มีข้อกำหนดที่ตายตัวแน่นอนว่าด้วยทำอะไร โดยทั่วไปจะเริ่มต้นจากการศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะสร้างรูปแบบให้ชัดเจน จากนั้นจึงค้นหาสมมติฐานและหลักฐานของรูปแบบที่จะพัฒนา แล้วสร้างรูปแบบตามหลักการที่กำหนดขึ้น และนำรูปแบบที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบหาคุณภาพของรูปแบบต่อไป

อารยันต์ แสงนิกุล (2556, หน้า 61) กล่าวว่า การพัฒนารูปแบบ ประกอบด้วย 1) การศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบ 2) การพัฒนารูปแบบ 3) การทดลองใช้รูปแบบ และ 4) การประเมินผลการใช้รูปแบบ

สิงห์ประเสริฐ นาคโคตรคำ (2557, หน้า 121) กล่าวว่า การสร้างหรือพัฒนารูปแบบ เป็นวิธีการดำเนินงานที่เป็นต้นแบบที่มีความสัมพันธ์ระหว่างกัน และมีความเกี่ยวข้องกันในลักษณะที่ทำให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อทำกิจกรรมให้ได้ผลสำเร็จตามความต้องการขององค์การ

อนุสรรา บุตรเพ็ง (2557, หน้า 21) กล่าวว่า การพัฒนารูปแบบ ประกอบด้วย 1) การศึกษารูปแบบ 2) การออกแบบรูปแบบใหม่ และ 3) การนำรูปแบบใหม่ไปทดลองใช้ในสภาพจริง ซึ่งจะเป็นการทดลองใช้ตามสภาพจริงโดยไม่ต้องควบคุมตัวแปรอย่างเข้มงวดนัก

สรุปได้ว่า การสร้างหรือพัฒนารูปแบบ คือ การศึกษาวิจัยเพื่อให้ทราบว่าสิ่งที่สนใจศึกษามีองค์ประกอบอะไรบ้าง แต่ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินเป็น 2 ระยะ คือ 1) การพัฒนารูปแบบและ 2) การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

3.5 แนวคิดทฤษฎีระบบ

3.5.1 ความหมายของระบบ

นักวิชาการได้กล่าวถึงความหมายของระบบ ดังนี้

พัชรินทร์ จำเริญเจือ (2555, หน้า 37) กล่าวว่า ระบบ หมายถึง กลุ่มขององค์ประกอบสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือองค์กรใดองค์กรหนึ่ง ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันและส่งผลซึ่งกันและกัน ทำหน้าที่ร่วมกันเพื่อที่จะทำระบบบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตามที่กำหนดระยะนั้นๆ

เมธีรัตน์ วันดี (2559, หน้า 19) กล่าวว่า ระบบ หมายถึง องค์ประกอบต่างๆ ที่มีปฏิสัมพันธ์ต่อการดำเนินการเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งของระบบหนึ่งๆ ซึ่งในระบบหนึ่งอาจจะประกอบด้วยระบบย่อยๆ ลงไปอีก การเปลี่ยนแปลงใดที่เกิดขึ้นในระบบย่อยจะมีผลต่อเนื่องกันไปถึงระบบหนึ่งๆ นั้น

Kast and Rosenzweig (1988, p. 102) กล่าวว่า ระบบ หมายถึง การรวมสิ่งต่างๆ ทั้งหลายที่มนุษย์ได้ออกแบบสร้างสรรค์ขึ้น เพื่อจัดดำเนินการงานทั้งหลายให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ มีการปฏิบัติงานที่สัมพันธ์กันของส่วนประกอบต่างๆ ภายในโครงสร้างของแนวความคิด หรือสิ่งที่ประกอบกันขึ้นเป็นระบบ เพื่อให้การดำเนินงานไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

Robbins, Bergman, Stagg, และ Coulter (2006, p. 54) กล่าวว่า ระบบ หมายถึง สิ่งที่เกี่ยวข้องกันและสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ซึ่งกำหนดวิธีการปฏิบัติให้เป็นเอกภาพ หรือ บรรลุวัตถุประสงค์

สรุปได้ว่า ระบบ หมายถึง ความเชื่อมโยงของทุกส่วนที่เป็นองค์ประกอบของการดำเนินการอย่างผสมผสาน เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายที่กำหนดไว้ และสามารถแก้ไขขั้นตอนของการดำเนินงานที่ยังไม่สมบูรณ์ให้มีการดำเนินงานร่วมกันอย่างต่อเนื่องได้

3.5.2 องค์ประกอบของระบบ

นักวิชาการได้กล่าวถึงองค์ประกอบของระบบ ดังนี้

พัชรินทร์ จำเริญเจือ (2555, หน้า 39) สรุป องค์ประกอบของระบบ จะต้องมียุทธศาสตร์หรือตัวป้อนเป็นตัวนำข้อมูลหรือวัตถุประสงค์ที่ผลิตเข้าสู่ระบบ เมื่อมีการนำเข้ายุทธศาสตร์มาแล้วจะก่อให้เกิดการทำงานเข้าสู่กระบวนการผลิตหรือประมวลผล และหลังจากผ่านกระบวนการแล้วจะได้เป็นผลผลิตหรือผลลัพธ์ของข้อมูลที่กำหนดไว้หรือที่ ต้องการ ถ้าผลผลิตไม่ตรงกับความต้องการจะย้อนกลับนำผลิตนั้นไปปรับปรุงเข้าสู่ตัวป้อนใหม่ เพื่อดำเนินการเข้าสู่กระบวนการของระบบต่อไป

พร้อมรัตน์ สกุลมีฤทธิ์ (2555, หน้า 19) ได้สรุปองค์ประกอบของระบบ ประกอบด้วย 1) ปัจจัยนำเข้า Input คือ อะไรบ้างแต่ละส่วนมีลักษณะเป็นอย่างไร 2) กระบวนการ Process เป็นอย่างไรมีการดำเนินการเป็นไปตามแผนหรือตามขั้นตอนใด และ 3) ปัจจัยผลผลิต Output เป็นอย่างไรทั้งด้านปริมาณและด้านคุณภาพ

ไพฑูรย์ มนตรี (2559, หน้า 25) ได้สรุปองค์ประกอบของระบบว่า มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ปัจจัยนำเข้า (Inputs) 2) กระบวนการ (Process) 3) ผลผลิต (Outputs) และ 4) ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback)

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของระบบในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

- 1) ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การทำงานเป็นทีม การสร้างความตระหนักและความรู้ความเข้าใจของผู้ที่เกี่ยวข้องและการกำหนดผู้รับผิดชอบ
- 2) กระบวนการ แบ่งออกเป็นขอบข่ายการดำเนินงานและกระบวนการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนและ 3) ผลผลิต ประกอบด้วย คุณภาพนักเรียน คุณภาพของการบริหาร และการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาและคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.5.3 ความหมายของทฤษฎีระบบ

นักวิชาการได้กล่าวถึงความหมายของทฤษฎีระบบ ดังนี้

รัฐวัชร พัฒนจิระรุจน์ (2557, หน้า 1) กล่าวว่า ทฤษฎีระบบ หมายถึง สิ่งต่างๆ ในโลกนี้มีลักษณะเป็นระบบ ต้องมีองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กันเป็นกระบวนการ เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ตามที่ได้กำหนดไว้ มี 2 ระบบ คือ ระบบเปิดและระบบปิด

ชาตรี จำปาศรี (2558, หน้า 38) กล่าวว่า ทฤษฎีระบบ หมายถึง ระบบที่มีรูปแบบการจัดลำดับ มีปัจจัยป้อนเข้า กระบวนการและผลผลิต แต่ละองค์ประกอบต้องมีส่วนสัมพันธ์กัน หรือมีผลกระทบต่อกันและกัน

สรุปได้ว่า ทฤษฎีระบบ หมายถึง ระบบที่มีหลายองค์ประกอบและแต่ละองค์ประกอบมีความสัมพันธ์กันเป็นกระบวนการ ก่อให้เกิดผลลัพธ์ตามที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย ปัจจัยป้อนเข้า กระบวนการและผลผลิต

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี